Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (осми състав)

26 май 2016 година*

„Държавни помощи — Научни изследвания в областта на петролните залежи — Имплицитна неограничена държавна гаранция, предоставена на Institut français du pétrole (IFP) посредством даването на статут на публичноправна организация с промишлен и търговски характер (EPIC) — Предимство — Презумпция за предимство“

По съединени дела T-479/11 и T-157/12

Френска република, за която се явяват първоначално E. Belliard, G. de Bergues, B. Beaupère-Manokha и J. Gstalter, впоследствие Belliard и De Bergues, Gstalter и S. Menez, впоследствие De Bergues, Menez, D. Colas и J. Bousin и накрая De Bergues, Colas и Bousin, в качеството на представители,

жалбоподател по дело T-479/11,

IFP Énergies nouvelles, установено в Рюей Малмезон (Франция), за което се явяват първоначално É. Morgan de Rivery и A. Noël-Baron, впоследствие Morgan de Rivery и E. Lagathu, адвокати,

жалбоподател по дело T-157/12,

срещу

Европейска комисия, за която се явяват B. Stromsky, D. Grespan и K. Talabér-Ritz, в качеството на представители,

ответник,

с предмет искане на основание член 263 ДФЕС, целящо отмяна на Решение 2012/26/ЕС на Комисията от 29 юни 2011 година относно държавна помощ C 35/08 (ex NN 11/08), отпусната от Франция на публичноправната организация Institut français du pétrole (ОВ L 14, 2012 г., стр. 1),

ОБЩИЯТ СЪД (осми състав),

състоящ се от: D. Gratsias, председател, M. Кънчева и C. Wetter (докладчик), съдии,

секретар: L. Grzegorczyk, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 8 октомври 2015 г.,

* Език на производството: френски.

постанови настоящото

Решение

Обстоятелства, предхождащи спора

1 С жалбите си жалбоподателите — Френската република и IFP Énergies nouvelles (наричана по-нататък „IFPEN“), с наименование преди 13 юли 2010 г. Institut français du pétrole, искат цялостната отмяна на Решение 2012/26/ЕС на Комисията от 29 юни 2011 година относно държавна помощ C 35/08 (ex NN 11/08), отпусната от Франция на публичноправната организация Institut français du pétrole (ОВ L 14, 2012 г., стр. 1, наричано по-нататък „обжалваното решение“).

2 IFPEN е научноизследователска публичноправна организация, на която са възложени три задачи от общ интерес, а именно научноизследователска и развойна дейност за проучване на петролни и газови залежи, на технологии за рафиниране и преработка на нефта, дейност за обучение на инженери и техници и дейност за информация и документация за секторите (съображение 14 от обжалваното решение).

3 Освен това IFPEN осъществява пряк и непряк контрол върху три търговски дружества — Axens, Beicip-Franlab и Prosernat, с които е сключила изключителни споразумения за научноизследователска дейност и за издаване на лицензи.

4 До 2006 г. IFPEN е учредена под формата на частноправно юридическо лице, поставено съгласно разпоредбите на френското национално право под икономическия и финансов контрол на френското правителство. По силата на програмния Закон № 2005-781 от 13 юли 2005 г. за определяне на насоките на енергийната политика (JORF от 14 юли 2005 г., стр. 11570), считано от 6 юли 2006 г., IFPEN е преобразувана в публичноправно юридическо лице, по-специално в публичноправна организация с промишлен и търговски характер (EPIC) (съображения 21—23 от обжалваното решение).

5 От преписката, от една страна, е видно, че това преобразуване е мотивирано от желанието на френските органи да хармонизират естеството и начина на функциониране на IFPEN с начина ѝ на финансиране. Всъщност, тъй като IFPEN главно е била финансирана с бюджетната субсидия, преобразуването е имало за цел да намали несъответствието между частноправния статут на тази организация и публичния произход на значителна част от ресурсите ѝ. От друга страна, това преобразуване се вписва в процеса на уеднаквяване на статута на френските научноизследователски организации.

6 По отношение на правния статут на EPIC по смисъла на френското право е важно да се уточни, че тези организации представляват категория публичноправни юридически лица, упражняващи икономически дейности. Те имат различна от държавата правосубектност, финансова самостоятелност, както и специална предоставена компетентност, по принцип включваща изпълняването на една или повече задачи за обществена услуга. Съгласно френското право публичноправните юридически лица не са обхванати от общия правен режим на производствата за установяване на неплатежоспособност по силата на общия принцип на несеквестирумост на публичното имущество. Неприложимостта на производствата за установяване на неплатежоспособност спрямо EPIC се потвърждава от практиката на френския Cour de cassation (Касационен съд), формулирана въз основа на Закон № 85-98 от 25 януари 1985 г. за оздравяване и съдебна ликвидация на предприятията (JORF от 26 януари 1985 г., стр. 1097).

7 Особеностите на правния статут на EPIC привличат вниманието на Европейската комисия, която в Решение 2010/605/ЕС от 26 януари 2010 година относно държавна помощ C 56/07 (ex E 15/05), отпусната от Франция в полза на La Poste (ОВ L 274, стр. 1, наричано по-нататък „решение La Poste“), за първи път разглежда този статут с оглед на правилата, уреждащи държавните помощи в Европейския съюз. В това решение Комисията заключава, че поради статута си EPIC се ползват от имплицитна неограничена държавна гаранция върху икономическите си дейности, за които се използват публични ресурси. Този извод се основава на следните аспекти (съображение 25 от обжалваното решение и съображения 20—37 от решение La Poste):

— производствата за установяване на неплатежоспособност по общия правен режим не са приложими по отношение на EPIC,

— за сметка на това спрямо EPIC се прилагат разпоредбите на Закон № 80-539 от 16 юли 1980 г. относно постановените принудителни административни парични мерки и изпълнението на съдебните решения от публичноправните юридически лица (JORF от 17 юли 1980 г., стр. 1799) и правилата за неговото прилагане. Тези разпоредби изрично определят държавата като компетентния орган за погасяване на дълговете на публичноправните организации, като ѝ се отстъпват важни правомощия като служебното нареждане на плащания и предоставянето на достатъчно ресурси, и се издига като принцип отговорността на държавата като крайна мярка по отношение на дълговете на публичноправните юридически лица,

— при евентуално прекратяване на дадена EPIC общо се прилага принципът на прехвърляне на дълговете към държавата или към друга публична организация, така че на всеки кредитор на EPIC се гарантира, че никога няма да загуби вземанията си по отношение на този вид организация,

— EPIC биха могли да разполагат с привилегирован достъп до „авансовите бюджетни сметки“.

8 В решение La Poste Комисията приема, че имплицитната неограничена държавна гаранция, присъща за статута на La Poste като EPIC, представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, поради това че позволява на La Poste да се ползва от по-изгодни условия за кредитиране в сравнение с условията, които биха се прилагали, ако организацията бе преценявана само по резултатите ѝ (съображения 256—300 от решение La Poste).

9 Именно в контекста на процедурата, довела до приемането на решение La Poste, през 2006 г. френските органи уведомяват Комисията за преобразуването на IFPEN в EPIC. Тази информация е предоставена на Комисията в рамките на започнала през 2005 г. процедура относно разглеждането — с оглед на правилата, уреждащи държавните помощи — на публично финансиране, предоставено на IFPEN от френските органи (съображения 1—3 от обжалваното решение).

10 Тогава Комисията решава да отдели разглеждането на въпроса дали преобразуването на IFPEN в EPIC може да представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС от разглеждането на публичното финансиране на IFPEN. Така на 16 юли 2008 г. тя приключва разглеждането на предоставеното на IFPEN публично финансиране с приемането на Решение 2009/157/ЕО относно помощта, приведена в действие от Франция в полза на групата [IFP] [C 51/05 (ex NN 84/05)] (ОВ L 53, 2009 г., стр. 13). На същия ден с решение, публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* (ОВ C 259, 2008 г., стр. 12, наричано по-нататък „решението за започване на официалната процедура“), Комисията решава да започне официална процедура по разследване относно неограничената държавна гаранция в полза на IFPEN и кани заинтересованите страни да представят становища.

11 В решението за започване на официалната процедура Комисията по-специално посочва, че IFPEN извлича предимство от преобразуването си в EPIC главно чрез смятаните за по-изгодни условия за финансиране, с които се е ползвала на финансовите пазари. Според Комисията това предимство, финансирано с държавни ресурси, представлява държавна помощ по смисъла на нейното Известие относно прилагането на членове [107] и [108 ДФЕС] по отношение на държавните помощи под формата на гаранции (ОВ C 155, 2008 г., стр. 10, наричано по-нататък „известието относно гаранциите“).

12 По това решение френските органи представят свое становище с писмо от 14 октомври 2008 г. Впоследствие те дават отговори и на допълнителни въпроси на Комисията и предоставят сведения във връзка с отношенията между IFPEN и отделни групи кредитори. На 20 май 2010 г. е организирана и среща между Комисията и френските органи.

13 Освен това, в отговор на решението за започване на официалната процедура, свои коментари представя и конкурент на Axens, UOP Limited — английско дружество, установено в Гилфорд (Обединеното кралство). Френските органи са имали възможността да представят становището си по тези коментари.

14 На 29 юни 2011 г. Комисията приема обжалваното решение.

15 На първо място, като прилага същата обосновка като изложената в решение La Poste и освен това като препраща многократно към това решение (вж. по-специално съображения 98 и сл. от обжалваното решение), в обжалваното решение Комисията приема, че преобразуването на IFPEN в EPIC през юли 2006 г. е предоставило възможност на последната да се ползва от имплицитна неограничена държавна гаранция. Комисията освен това приема, че въпросната гаранция е довела до прехвърляне на държавни ресурси по смисъла на точка 2.1 от известието относно гаранциите, доколкото IFPEN не е плащала никаква премия за тази гаранция. Според Комисията по този начин едновременно е съществувала полза за предприятието и изтичане на ресурси от държавата, тъй като държавата се е отказала от премията, с каквато обикновено са придружени гаранциите. Освен това според Комисията гаранцията е пораждала риск от потенциално бъдещо заделяне на ресурси от държавата, като последната можело да се окаже длъжна да погаси дълговете на IFPEN (съображения 134 и 135 от обжалваното решение).

16 За сметка на това, що се отнася до дъщерните дружества на IFPEN, Комисията посочва, че като търговски дружества към тях се прилагат производствата за установяване на неплатежоспособност по общия правен режим и че освен това кредиторите им не са можели автоматично да подведат под отговорност основния им акционер. От това Комисията заключава, че тези дъщерни дружества не са били покрити от неограничената държавна гаранция, от която се е ползвала IFPEN поради статута си на EPIC (съображения 176 и 177 от обжалваното решение).

17 На второ място, Комисията уточнява, че произтичащата от статута на IFPEN като EPIC неограничена държавна гаранция е можело да представлява държавна помощ, стига да е обхващала икономически дейности на тази организация. Ето защо Комисията решава да ограничи обхвата на анализа си за наличието на държавната помощ само до извършваните от IFPEN дейности от икономическо естество, за разлика, от една страна, от дейностите на дъщерните ѝ дружества, които не са били обхванати от въпросната гаранция, и от друга страна, от неикономическите дейности на IFPEN. Комисията посочва, че икономическите дейности на IFPEN са се ограничавали до научноизследователската дейност по договор, осъществявана от организацията за сметка на дъщерните ѝ дружества и на трети лица, до дейностите по трансфер на технологии в изключителните области на дейност на дъщерните дружества Axens, Prosernat и Beicip-Franlab, както и до дейностите по отдаване под наем на инфраструктура, предоставяне на персонал и юридически услуги в полза на дъщерните ѝ дружества (съображения 187 и 189—191 от обжалваното решение).

18 На трето място, Комисията по-специално анализира въпроса дали разглежданата имплицитна неограничена гаранция е предоставила избирателно предимство на „групата IFPEN“.

19 В това отношение Комисията решава първоначално да разгледа въпроса дали самата IFPEN е могла да извлече предимство от имплицитната неограничена държавна гаранция и след това да провери дали е могла да прехвърли това предимство на дъщерните си дружества (съображение 192 от обжалваното решение).

20 Що се отнася до предимството, от което евентуално се е ползвала IFPEN, Комисията решава да разгледа отношенията на тази EPIC с банковите и финансовите институции, доставчиците и клиентите (съображения 193 и 194 от обжалваното решение).

21 В края на анализа си Комисията, от една страна, заключава, че IFPEN не е извлякла реално икономическо предимство от присъщата за статута ѝ на EPIC имплицитна неограничена държавна гаранция при отношенията ѝ с банковите и финансовите институции в периода от преобразуването ѝ в EPIC през юли 2006 г. до края на 2010 г. (съображение 199 от обжалваното решение). От друга страна, Комисията установява, че IFPEN е извлякла реално икономическо предимство поради въпросната гаранция при отношенията ѝ с доставчиците и клиентите (съображения 203—238 от обжалваното решение). Накрая Комисията приема, че това икономическо предимство е избирателно, доколкото конкурентите на IFPEN, към които се прилагат производствата за установяване на неплатежоспособност по общия правен режим, не са се ползвали от подобна държавна гаранция.

22 Що се отнася до евентуалното прехвърляне на създаденото за IFPEN предимство към частноправните ѝ дъщерни дружества, като се позовава на извършения в Решение 2009/157 анализ на отношенията между IFPEN и тези дъщерни дружества, Комисията заключава, че дъщерните дружества Axens и Prosernat в известна степен са имали възможност да се ползват от създаденото за IFPEN икономическо предимство при отношенията ѝ с клиентите. Тя квалифицира това предимство като избирателно, с мотива че конкурентите на Axens и Prosernat не са имали достъп до технологиите и материалните и човешките ресурси на IFPEN при такива благоприятни условия (съображения 226 и 243—250 от обжалваното решение).

23 На четвърто място, Комисията разглежда съвместимостта на тази държавна помощ, като взема предвид правилата, изложени в Рамката на Общността за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации (ОВ C 323, 2006 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 5, стр. 9). Тя заключава, че предоставената на „групата IFPEN“ държавна помощ е съвместима с вътрешния пазар, при положение че са спазени някои уточнени в обжалваното решение условия.

24 Разпоредителната част на обжалваното решение е сложна. Единствено съществените за настоящия спор точки са възпроизведени по-долу:

„Член 1

1. С предоставянето от страна на Франция на статут на публичноправна организация с търговски и промишлен характер на [IFPEN], считано от 7 юли 2006 г., последната получи неограничена държавна гаранция (наричана по-нататък „държавна[та] гаранция“) за всички свои дейности.

2. Покритието с държавна[та] гаранция на нестопанските дейности на [IFPEN], по-специално обучение с оглед на повече и по-квалифицирани човешки ресурси, независима научноизследователска и развойна дейност с оглед по-широки познания и по-добро разбиране и разпространение на резултатите от изследванията, не представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС.

3. Покритието с държавна[та] гаранция на дейностите по трансфер на технологии, осъществявани от [IFPEN] в предвидените области в изключителната спогодба за разработка, търговско разпространение и използване, сключена с дъщерното дружество Beicip-Franlab, не представлява държавна помощ съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС.

4. Покритието с държавна[та] гаранция на дейностите по трансфер на технологии, осъществявани от [IFPEN] в предвидените области в изключителните спогодби, сключени с нейните дъщерни дружества Axens и Prosernat, посочени в член 3, параграф 1 от [Решение 2009/157], представлява държавна помощ съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС.

5. Покритието с държавна[та] гаранция на научните изследвания по договор и услугите, предоставяни от [IFPEN] както за сметка на трети лица, така и за сметка на [дъщерните] дружества[…], представлява държавна помощ съгласно член 107, параграф 1 от ДФЕС.

[…]

Член 3

Покритието с държавна гаранция на стопанските дейности, посочени в член 1, параграф[и] 4 и 5 от настоящото решение, представлява помощ, съвместима с вътрешния пазар, за периода 7 юли 2006 г.—31 декември 2009 г.

Член 4

Считано от 1 януари 2010 г. и до изтичането на изключителните споразумения между [IFPEN] и нейните дъщерни дружества Axens и Prosernat, посочени в член 3, параграф 1 от [Р]ешение [2009/157], покритието с държавна[та] гаранция на стопанските дейности, посочени в член 1, параграф 4 от настоящото решение, представлява помощ, съвместима с вътрешния пазар, при условие че се спазват условията, предвидени в членове 5 и 6 от настоящото решение.

Член 5

1. Годишният финансов доклад, посочен в член 4, параграф 2 от [Р]ешение [2009/157,] освен вече споменатите елементи в член 5, параграф 1 от същото решение съдържа и изброените елементи в параграфи 2, 3 и 4 от настоящия член.

2. В годишния финансов доклад се посочва[т] размерът, лихвеният процент и договорните условия на сключените от [IFPEN] заеми по време на съответния годишен период, както и оценка на брутния еквивалент на помощта на евентуалната лихвена отстъпка, свързана с държавната гаранция, освен ако се докаже, че тези договори за заем са в съответствие с обичайните пазарни условия или чрез сравнение на техните условия с условията, получавани от [IFPEN] преди промяната на статута ѝ, или въз основа на по-точна методология, предварително одобрена от Комисията.

3. В годишния финансов доклад се посочва[т] размерът на стоките и услугите, получени от [IFPEN] от доставчиците за осъществяването на икономическите услуги, посочени в член 1, параграфи 4 и 5 от настоящото решение, през съответния годишен период, както и максимална оценка на брутния еквивалент на помощта, произтичаща от по-благоприятната оценка на доставчиците за риска от неизпълнение на задълженията на предприятието. Тази оценка се прави или чрез прилагане на фиксирана ставка от 2,5 % към размера на реализираните придобивки, или въз основа на по-точна методология, предварително одобрена от Комисията.

4. В годишния финансов доклад се посочва[т] размерът на стопанските дейности, посочени в член 1, параграфи 4 и 5 от настоящото решение, осъществени от [IFPEN] през съответния годишен период, както и максималната оценка на брутния еквивалент на помощта, произтичаща от неплащането на премия, съответстваща на гаранцията за добро изпълнение, или поне за най-доброто усилие, предложено на получателите на същите тези икономически услуги. Тази оценка се прави или чрез прилагане на фиксирана ставка от 5 % върху размера на предоставените услуги, или въз основа на по-точна методология, предварително одобрена от Комисията.

Член 6

1. Общият размер на публичните средства, отпуснати за дейностите на [IFPEN] в изключителните области на дейност на Axens и Prosernat, включително максималното въздействие на държавната гаранция, както е оценено в член 5, параграфи 2, 3 и 4 от настоящото решение, трябва да бъде по-ниско от максималния разрешен интензитет от Рамката на Общността за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации.

2. При надхвърляне на прага, посочен в параграф 1 от настоящия член, излишъкът от помощта при необходимост се изплаща от съответното дъщерно дружество Axens или Prosernat на [IFPEN].

Член 7

Считано от 1 януари 2010 г., покритието с държавна[та] гаранция на стопанските дейности, посочени в член 1, параграф 5, представлява държавна помощ, съвместима с вътрешния пазар при спазване на условията, предвидени в член 8 от настоящото решение.

Член 8

1. Научните изследвания по договор и услугите, предоставени от [IFPEN], посочени в член 1, параграф 5 от настоящото решение, трябва да продължат да бъдат допълващи към нейната основна дейност за независими научни изследвания в публичния сектор.

[…]

3. Всяка година Франция представя на Комисията доклад за научните изследвания по договор и предоставени услуги от [IFPEN], в който се уточнява съотношението на сумите, отделени за тях, в бюджета на [IFPEN] за дейностите ѝ за независими научни изследвания в публичния сектор.

Член 9

1. Френските власти и [IFPEN] посочват следната забележка в договора за финансиране на всяка операция (за всеки покрит от договора инструмент):

„Емисията/програмата/заемът не се ползват от никаква пряка или косвена гаранция от страна на държавата. В случай на неплатежоспособност държавата не може да бъде задължена да замести финансово [IFPEN] за изплащане на дълга.“

2. Френските власти включват аналогична клауза, чрез която държавата се освобождава от отговорност, във всеки договор, свързан с предоставянето на научни изследвания по договор или услуги, посочени в член 1, параграф 5 от настоящото решение.

3. Френските власти включват аналогична клауза, чрез която [IFPEN] и държавата се освобождават от отговорност, във всеки договор, сключен с акционерните дружества Axens, Beicip-Franlab и Prosernat, по който има задължаване.

4. [IFPEN] се въздържа от предоставянето на гаранция, авал, обезпечение, писмо за намерение или гаранционно писмо в полза на дъщерните дружества Axens, Beicip-Franlab и Prosernat, които биха противоречали на обичайните пазарни условия.

[…]“.

Производство и искания на страните

25 На 9 септември 2011 г. Френската република подава в секретариата на Общия съд жалба срещу обжалваното решение, регистрирана под номер T-479/11.

26 С молба, подадена в секретариата на Общия съд на 29 декември 2011 г., UOP иска, в срока, предвиден в член 115, параграф 1 от Процедурния правилник на Общия съд от 2 май 1991 г., да встъпи по настоящото дело в подкрепа на исканията на Комисията.

27 С акт, подаден в секретариата на Общия съд на 10 януари 2012 г., Френската република представя писменото си становище по тази молба за встъпване. Комисията не представя становище.

28 С определение от 25 януари 2012 г. Общият съд (шести състав) отхвърля молбата за встъпване на UOP.

29 На 5 април 2012 г. IFPEN подава в секретариата на Общия съд жалба, регистрирана под номер T-157/12.

30 С молба, подадена в секретариата на Общия съд на 31 юли 2012 г., UOP иска, в срока, предвиден в член 115, параграф 1 от Процедурния правилник на Общия съд от 2 май 1991 г., да встъпи по настоящото дело в подкрепа на исканията на Комисията.

31 С актове, подадени в секретариата на Общия съд на 21 септември 2012 г., IFPEN и Комисията представят писмените си становища по тази молба за встъпване.

32 С определение от 23 ноември 2012 г. Общият съд (шести състав) отхвърля молбата за встъпване на UOP.

33 След промяна на съставите на Общия съд съдията докладчик е включен в осми състав, на който впоследствие се разпределят дела T-479/11 и T-157/12.

34 С определение от 2 декември 2013 г., след като изслушва страните, председателят на осми състав на Общия съд спира висящото пред него производство по дела T-479/11 и T-157/12 до постановяване на окончателното решение на Съда по дело C-559/12 P, Франция/Комисия.

35 След обявяването на решението от 3 април 2014 г., Франция/Комисия (C-559/12 P, наричано по-нататък „съдебно решение La Poste“, EU:C:2014:217) Общият съд иска, от една страна, от Френската република и от Комисията да представят становищата си по последиците, които следва да се изведат от това решение с оглед на жалбата по дело T-479/11, и от друга страна, от IFPEN и от Комисията да представят становищата си по последиците от това решение за жалбата по дело T-157/12.

36 С писма от 5 май 2014 г. Френската република, IFPEN и Комисията представят своите становища.

37 На 8 септември 2015 г. въз основа на доклад на съдията докладчик Общият съд (осми състав) решава да започне устната фаза на производството по дела T-479/11 и T-157/12.

38 С решение от 8 септември 2015 г., след като изслушва страните, председателят на осми състав на Общия съд съединява дела T-479/11 и T-157/12 за целите на устната фаза на производството и на постановяването на окончателното решение.

39 Устните състезания и отговорите на страните по съединените дела на поставените от Общия съд въпроси са изслушани в съдебното заседание от 8 октомври 2015 г.

40 Френската република и IFPEN молят Общия съд:

— да отмени изцяло обжалваното решение,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

41 Комисията моли Общия съд:

— да отхвърли жалбата,

— да осъди жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.

От правна страна

42 В дело T-479/11 Френската република излага три основания в подкрепа на жалбата.

43 Първото основание е изведено от нарушение на член 107, параграф 1 ДФЕС, доколкото Комисията не доказала по надлежен начин наличието на държавна помощ. В рамките на това правно основание Френската република се съсредоточава върху въпросите за изискуемата тежест и степен на доказване в областта на държавните помощи и изтъква разделени в три части доводи, с които поддържа, най-напред, че Комисията не е доказала по положителен начин наличието на имплицитна неограничена гаранция, произтичаща от статута на EPIC, на следващо място, че Комисията не е привела достатъчно доказателства, за да удостовери наличието на предимство за IFPEN, и накрая, че Комисията не е доказала прехвърлянето на свързаните с въпросното предимство държавни ресурси.

44 С второто си основание Френската република изтъква, че Комисията е допуснала грешки при прилагане на правото и фактически грешки, като е приела, че посредством статута си на EPIC IFPEN се е ползвала от имплицитна неограничена държавна гаранция.

45 Накрая, третото основание е изведено от нарушение на член 107, параграф 1 ДФЕС, доколкото Комисията не се е съобразила с понятието за избирателно предимство. С това основание, разделено на две части, Френската република поддържа, от една страна, че Комисията погрешно е заключила, че наличието на гаранция, дори да се приеме за доказано, би създало предимство в полза на IFPEN при отношенията ѝ както с доставчиците и клиентите, така и с банковите и финансовите институции. От друга страна и при условията на евентуалност, Френската република оспорва изводите на Комисията относно прехвърлянето на въпросното предимство на частноправните дъщерни дружества на IFPEN — Axens и Prosernat.

46 В дело T-157/12 IFPEN излага пет основания в подкрепа на жалбата си.

47 Първото основание е изведено от нарушение на принципите на субсидиарност и на ограничена компетентност, установени в член 5 ДЕС и член 2 ДФЕС. С това основание IFPEN по същество оспорва извода на Комисията, съгласно който във френското право съществува имплицитна неограничена държавна гаранция, присъща на понятието за EPIC.

48 Второто основание е изведено от нарушение на член 107, параграф 1 ДФЕС, тъй като Комисията не е доказала наличието на реално икономическо предимство за IFPEN и нейните дъщерни дружества. С това основание, разделено на три части, IFPEN поддържа най-напред, че Комисията не е успяла да докаже, при спазване на наложения от съдебната практика стандарт на доказване, че за IFPEN е съществувало реално икономическо предимство поради разглежданата гаранция, по-специално що се отнася до отношенията ѝ с доставчиците и с клиентите. По-нататък, IFPEN поддържа, че Комисията не е доказала надлежно прехвърлянето на въпросното икономическо предимство към нейните частноправни дъщерни дружества Axens и Prosternat. Накрая, IFPEN счита, че не съществува достатъчна връзка между това икономическо предимство и прехвърлянето на произтичащи от разглежданата гаранция държавни ресурси.

49 Третото основание е изведено от нарушение на известието относно гаранциите или, при условията на евентуалност, на член 107, параграф 1 ДФЕС. С това основание IFPEN по същество поддържа, че точка 1.2 от известието относно гаранциите не може да бъде тълкувана като потвърждаваща наличието на автоматична връзка между, от една страна, правната и законоустановена невъзможност тази организация да бъде обект на производство по обявяване на несъстоятелност и от друга, ползването на по-изгодни условия за финансиране на пазарите, което представлява избирателно предимство.

50 Четвъртото основание е изведено от грешки в преценката при определянето на размера на предоставеното на IFPEN предимство. С това основание, разделено на две части, IFPEN, от една страна, оспорва релевантността на използването на факторинга и гаранциите за добро изпълнение или тези за най-добро усилие, с цел да се оцени размерът на предимството, което е извлякла от разглежданата гаранция при отношенията ѝ с доставчиците и клиентите. От друга страна, тя поддържа, че Комисията погрешно е определила интензитета на държавната помощ, за която се твърди, че е установена както за нея, така и за дъщерните ѝ дружества.

51 Накрая, петото основание е изведено от нарушение на принципа на пропорционалност. С това основание IFPEN по същество изтъква, че последиците, произтичащи от признаване на наличието на имплицитна неограничена държавна гаранция в полза на EPIC, която се счита за държавна помощ, по-специално задължението за предварително уведомяване и други наложени на нея и на Френската република задължения, са непропорционални.

52 Анализът на представените от Френската република и IFPEN основания, както и отговорът, който Комисията им дава, позволяват да се открояят два въпроса, около които са формулирани настоящите жалби.

53 Най-напред се поставя въпросът дали във френското национално право съществува имплицитна неограничена държавна гаранция в полза на EPIC, която е присъща на статута на тези организации, и по-специално произтича от факта, че спрямо тях не може да се откриват производствата за установяване на неплатежоспособност по общия правен режим.

54 Все пак, запитани от Общия съд за последиците, които следва да се изведат, във връзка с жалбите им, от решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), с писмата си от 5 май 2014 г. жалбоподателите оттеглят основанията си относно наличието на имплицитна неограничена държавна гаранция, присъща на понятието за EPIC.

55 По-нататък, тъй като наличието на имплицитната неограничена държавна гаранция, присъща на статута на EPIC, не се оспорва в рамките на настоящото дело, Общият съд следва да анализира дали Комисията правилно е заключила, че тази гаранция представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС. В това отношение на първо място трябва да се разгледа дали гаранцията е породила за IFPEN избирателно предимство, което е един от съставните елементи на държавната помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС. При разглеждането на този въпрос Общият съд трябва да отчете възможността, произтичаща от решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), да установи наличието на такова предимство по презумпция.

56 Всички останали въпроси, засегнати от жалбоподателите в жалбите, а именно, най-напред, прехвърлянето на предимството, което било породено за IFPEN спрямо нейните частноправни дъщерни дружества, на следващо място, връзката между това предимство и прехвърлянето на произтичащи от разглежданата гаранция държавни ресурси и накрая, пропорционалният характер на задълженията, наложени от Комисията на Френската република, почиват на предположението за наличие на предимство, което самата IFPEN е извлякла от държавната гаранция, присъща за статута ѝ на EPIC. В този смисъл следва да се приеме, че основанията във връзка с горепосочените въпроси са изведени при условията на евентуалност спрямо отнасящите се до наличието на предимството за IFPEN.

По основанията, изведени от нарушение на член 107, параграф 1 ДФЕС и отнасящи се до наличието и до изчисляването на предимството за IFPEN

57 Първата част от второто основание и четвъртото основание на жалбата по дело T-157/12, както и втората част от първото основание и първата част от третото основание на жалбата по дело T-479/11 се отнасят главно до наличието на предимството, което IFPEN извлякла от присъщата за статута ѝ на EPIC държавна гаранция, и в по-малка степен до оценката на размера на това предимство.

58 Доводите, изложени от жалбоподателите в рамките на гореспоменатите основания, са свързани почти изцяло с избирателното предимство, което IFPEN извлякла от разглежданата гаранция при отношенията си с доставчиците и клиентите, и по-специално с избрания от Комисията метод за установяване на това предимство, както и с приведените доказателства за удостоверяване на наличието му. Френската република обаче оспорва — макар и странично — и някои съображения на Комисията относно предимството, което би могло да се реализира при отношенията между IFPEN и банковите и финансовите институции.

59 Така, в по-нататъшните си съображения Общият съд най-напред ще разгледа доводите относно предимството, възникнало при отношенията между IFPEN и нейните доставчици и клиенти, а след това — предимството, което би могло да възникне при отношенията между IFPEN и банковите и финансовите институции.

По предимството във връзка с отношенията между IFPEN и нейните доставчици и клиенти

60 На първо място, IFPEN и Френската република по същество изтъкват, че Комисията не е успяла да докаже — при спазване на наложения от съдебната практика стандарт на доказване — наличието на икономическо предимство, което IFPEN е извлякла от разглежданата гаранция.

61 Жалбоподателите подчертават, че по отношение на доказването на наличието на предимство, съставляващо един от елементите на държавната помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, Комисията трябва да докаже най-малко, че разглежданата мярка има или може да има последици за конкуренцията. Според твърдяното от тях, при все че анализът на

Комисията може да бъде прогнозен, той не може да бъде изцяло хипотетичен, а напротив, трябва да позволява да се определи предимство и да се постигне увереност в неговите отрицателни последици за конкуренцията.

62 Доказването на наличието на предимство в отношенията на IFPEN с доставчиците и клиентите обаче било основано на неподкрепени с доказателства хипотези. Комисията по-специално не привела никакви свидетелски показания на доставчик или клиент и a fortiori, не доказала, че обичайно и систематично доставчиците и клиентите предвиждали невъзможността спрямо дадена EPIC да бъде открито производство за установяване на неплатежоспособност. Освен това, колкото до отношенията между IFPEN и клиентите, жалбоподателите изтъкват объркващия, дори неразбираем характер на някои откъси от мотивите на обжалваното решение.

63 От това жалбоподателите заключават, че Комисията не е спазила задълженията си в областта на разследването, тъй като е дала обосновка по предположения, вместо да потърси при доставчиците и клиентите на IFPEN евентуални конкретни доказателства за поведението, което им се приписва.

64 В отговор на тези доводи Комисията най-напред изтъква, че съгласно съдебната практика, по-специално съгласно решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), тя не трябва да доказва конкретните или реални последици от мярката, за да удостовери наличието на помощта. По-нататък, тя счита, че в случая със схемите за помощ може, съгласно съдебната практика, да се ограничи до това да разгледа общите характеристики на схемата, за да провери дали тя включва елементи на помощ, без да се налага да характеризира предимството във всеки отделен случай. Накрая, Комисията поддържа, че в обжалваното решение тя е извършила изчисляване, а не доказване на предимството.

65 На второ място, жалбоподателите оспорват избрания от Комисията метод за оценка на размера на предоставеното на IFPEN предимство посредством разглежданата гаранция при отношенията с доставчиците и клиентите. Те по-специално поддържат, че факторингът и гаранциите за добро изпълнение или за най-добро усилие, които Комисията е избрала като сравнителни показатели, не са релевантни за извършването на такава оценка.

66 Що се отнася, от една страна, до отношенията между IFPEN и доставчиците, жалбоподателите по същество поддържат, че като е използвала факторинга, за да установи дали доставчиците оценяват по-благоприятно риска от неизпълнение на дадена EPIC, и по-специално на самата IFPEN, Комисията не се е съобразила с естеството и функционирането на услугите по факторинг, както и с причините, поради които предприятията могат да прибягват до такива услуги. Според жалбоподателите изложените изводи в обжалваното решение са противоречиви и освен това опровергани от обективни данни, предоставени на Комисията от френските органи по време на официалната процедура. Накрая, противно на установеното от Комисията в обжалваното решение, прилаганите от доставчиците на IFPEN цени се повишили през разглеждания период.

67 Що се отнася, от друга страна, до отношенията между IFPEN и клиентите, жалбоподателите по същество посочват, че гаранцията за добро изпълнение не се прилага в научноизследователския сектор и че освен това тя налага задължение по отношение на резултата, поради което не може да бъде сравнявана с гаранция за най-добро усилие, налагаща задължение по отношение на средствата. Освен това, колкото до договорните ѝ отношения, IFPEN вече имала такова задължение по отношение на средствата, което било договорно определено, и поради това не следвало да включва допълнителна премия, съответстваща на държавна гаранция, в разходите, въз основа на които се изчислява цената на услугите ѝ за клиентите. Накрая, според жалбоподателите следваната от Комисията обосновка непременно води до очевидно погрешното

заключение, че в случай на неизпълнение на сключен от IFPEN с неин клиент договор държавата щяла да обезщети клиента за това неизпълнение, дори и то да не е било причинено от неплатежоспособността на IFPEN.

68 Комисията оспорва доводите на жалбоподателите, като изтъква такива, които по същество възпроизвеждат становищата, представени в обжалваното решение. В съдебното заседание тя набляга на факта, че прибягването до „позоваването на цената на покритието на съответния риск“ за целите на оценката на стойността на предимството, което IFPEN е могла да извлече от разглежданата гаранция, е обосновано от затрудненията, които е трябвало да преодолее при извършването на тази оценка, затруднения, по-специално произтичащи от липсата на услуга на пазара, сравнима с гаранция срещу риска от неплатежоспособност, която да се предлага на пазара като такава.

69 Преди да бъдат разгледани тези доводи, най-напред следва да се припомни, че квалифицирането по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС като държавна помощ на приета спрямо дадено предприятие мярка изисква да бъдат изпълнени четири условия. Първо, трябва да става въпрос за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата. Второ, тази намеса трябва да е в състояние да засегне търговията между държавите членки. Трето, тя трябва да предоставя предимство единствено в полза за някои предприятия или някои сектори на дейност. Четвърто, тя трябва да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията (вж. решение от 29 септември 2000 г., CETM/Комисия, T-55/99, EU:T:2000:223, т. 39 и цитираната съдебна практика; в този смисъл вж. също решение от 23 март 2006 г., Enirisorse, C-237/04, EU:C:2006:197, т. 38 и 39 и цитираната съдебна практика).

70 Понятието за помощ включва не само положителните престации, но и други видове намеса, които под различна форма облекчават тежестите, обичайно натоварващи бюджета на едно предприятие, и които по този начин, без да бъдат субсидии в строгия смисъл на думата, имат същото естество и пораждат същите последици. За помощ се счита и намесата на държавата, която под каквато и да било форма е в състояние пряко или непряко да постави предприятията в по-благоприятно положение или която следва да се счита за икономическо предимство, което предприятието получател не би получило при нормални пазарни условия (вж. решение от 3 април 2014 г., La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, т. 94 и цитираната съдебна практика).

71 По-нататък, трябва да се припомни, че Комисията е длъжна да посочи доказателство за наличието на държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС (вж. в този смисъл решение от 12 септември 2007 г., Olympiaki Aeroporia Ypiresies/Комисия, T-68/03, EU:T:2007:253, т. 34). В това отношение съгласно съдебната практика, за да провери дали предприятието получател се ползва от икономическо предимство, което не би получило в нормални пазарни условия, Комисията е длъжна да направи цялостен анализ на всички релевантни обстоятелства на спорната операция и на нейния контекст, включително на положението на предприятието получател и на съответния пазар (решения от 6 март 2003 г., Westdeutsche Landesbank Girozentrale и Land Nordrhein-Westfalen/Комисия, T-228/99 и T-233/99, EU:T:2003:57, т. 251 и от 3 март 2010 г., Bundesverband deutscher Banken/Комисия, T-163/05, EU:T:2010:59, т. 37).

72 По отношение на събирането на доказателства в сектора на държавните помощи постоянната съдебна практика задължава Комисията да проведе процедурата по разследване на атакуваните мерки надлежно и безпристрастно, за да може при приемане на окончателното решение, с което се установява наличието и евентуално несъвместимостта или незаконосъобразността на помощта, да разполага с възможно най-пълната и надеждна информация за тази цел (вж. решение от 3 април 2014 г., La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, т. 63 и цитираната съдебна практика).

73 Накрая, що се отнася до обхвата на съдебния контрол на обжалваното решение с оглед на член 107, параграф 1 ДФЕС, от съдебната практика следва, че понятието за държавна помощ, така както е определено в посочената разпоредба, има правен характер и трябва да се тълкува въз основа на обективни фактори. Поради тази причина съдът на Съюза по принцип трябва да упражнява цялостен контрол по въпроса дали дадена мярка влиза в приложното поле на член 107, параграф 1 ДФЕС, като отчита както конкретните обстоятелства по отнесения до него спор, така и техническия характер или сложността на направените от Комисията преценки (вж. решение от 2 март 2012 г., Нидерландия/Комисия, T-29/10 и T-33/10, EU:T:2012:98, т. 100 и цитираната съдебна практика).

74 Наистина Съдът е постановил също, че съдебният контрол е ограничен, що се отнася до установяването дали мярката попада в приложното поле на член 107, параграф 1 ДФЕС, когато преценките на Комисията са сложни или имат технически характер. Все пак Общият съд трябва да определи дали това е така (вж. решение от 2 март 2012 г., Нидерландия/Комисия, T-29/10 и T-33/10, EU:T:2012:98, т. 101 и цитираната съдебна практика).

75 В това отношение, макар Комисията да разполага с широко право на преценка, чието упражняване включва оценки от икономически характер, които трябва да се извършат в контекста на Съюза, това не означава, че съдът на Съюза трябва да се въздържа да проверява направеното от Комисията тълкуване на данните от икономическо естество. Всъщност съгласно практиката на Съда съдът на Съюза по-специално трябва не само да провери дали представените доказателства установяват действителното положение и дали същите са достоверни и съгласувани, но и да провери дали тези доказателства включват всички релевантни данни, които трябва да бъдат взети предвид, за да се прецени дадена сложна ситуация, както и това дали те са от такъв характер, че да подкрепят изведените от тях заключения (вж. решение от 2 март 2012 г., Нидерландия/Комисия, T-29/10 и T-33/10, EU:T:2012:98, т. 102 и цитираната съдебна практика).

76 Именно с оглед на тези принципи следва да се разгледа обжалваното решение.

77 Доводите на жалбоподателите са насочени към представения от Комисията анализ в раздел 7.1.4 от обжалваното решение, с наименование „Наличие на избирателно предимство за групата [IFPEN]“, където Комисията разглежда, от една страна, въпроса за евентуалните предимства, възникнали поради въпросната гаранция за самата IFPEN, и от друга страна, въпроса за възможното прехвърляне на тези евентуални предимства на дъщерните ѝ дружества (съображение 192 от обжалваното решение).

78 По отношение на избирателното предимство, което IFPEN е извлякла за себе си от разглежданата гаранция, в съображения 193 и 194 от обжалваното решение Комисията като начало излага подхода, който ще следва, за да установи наличието на такова предимство. Тя по-специално отбелязва, че в решението за започване на официалната процедура е посочила, че IFPEN би могла да извлече предимство от своя статут на EPIC главно чрез по-изгодните условия за финансиране на капиталовите пазари. Тъй като обаче „в случай на неизпълнение от страна на IFPEN присъщата за статута ѝ на EPIC имплицитна неограничена държавна гаранция се отнася за всичките ѝ дългове, тоест не само за финансовите дългове, които е могла да има по отношение на институционалните кредитори, но също и за […] търговски и даже от друго естество, по-специално вземания[та] на доставчиците (чиито фактури евентуално не са били платени) или на клиентите (за които услугите евентуално не са били извършени)“, наличието на предоставеното на IFPEN от нейния статут на EPIC предимство трябвало да се анализира с оглед на отношенията ѝ както с банковите и финансовите институции, така и с доставчиците и клиентите ѝ (съображения 193 и 194 от обжалваното решение).

79 По-нататък в обжалваното решение Комисията отбелязва, първо, във връзка с отношенията между IFPEN и банковите и финансовите институции, че макар IFPEN да не е обект на финансов рейтинг от външна агенция за финансов рейтинг, отпуснатото ѝ финансиране задължително е било обект на оценка от страна на кредиторите за риска от неизпълнение. Щом като, според Комисията, IFPEN е прибягвала до кредитния пазар, за да финансира своите задължения, не може да се изключи, че тя се е ползвала от икономическо предимство, свързано с вземането предвид при оценката на финансовите пазари на ролята, която държавата изпълнява като кредитор от последна инстанция по отношение на дълговете на IFPEN. След като обаче разглежда договорените от IFPEN условия за отпускане на заеми, като и отправените ѝ оферти за кредитни линии за периода от преобразуването ѝ в EPIC до края на 2010 г., Комисията установява, че тези условия отговарят на пазарните. Въз основа на това Комисията заключава, че за периода от 2006 г. до 2010 г. IFPEN не е извлякла реално икономическо предимство от своя статут на EPIC при отношенията ѝ с банковите и финансовите институции. Комисията обаче не изключва възможността подобно предимство да може да се реализира в бъдеще (съображения 195—200 от обжалваното решение).

80 Второ, колкото до отношенията между IFPEN и доставчиците, Комисията най-напред приема, че е съществувало явление на понижаване на практикуваните от доставчиците на дадена EPIC цени, което е произтичало от по-благоприятната оценка от тези доставчици на риска от неизпълнение на организацията, тъй като са знаели, че тя е защитена от риска от съдебна ликвидация. По-нататък Комисията се опитва да оцени размера на това понижаване на цените за IFPEN посредством сравнителен показател, а именно чрез използването на факторинга. Изборът на факторинга е мотивиран с това, че според Комисията при липсата на държавна гаранция един доставчик на IFPEN, който желае да се ползва от подобна гаранция (т.е. да се защити изцяло срещу риска от неизпълнение на своя възложител), би могъл да прибегне до услугите на специализирана кредитна или застрахователна организация или да ползва услугите на някое дружество за факторинг, включващи поемането на риска от неизпълнение. Комисията проверява какво обикновено е заплащането на услугата за факторинг и използва максималната обща премия, обичайно изисквана от дружествата за факторинг, за да оцени размера на предимството за IFPEN. Накрая, след като въз основа на това изчислява стойността на понижаването на цените, предложена на IFPEN от доставчиците, в съображение 214 от обжалваното решение Комисията заключава, че за периода от преобразуването ѝ в EPIC до 2009 г. това понижаване на цените не е можело да надвиши сума от порядъка на [*заличени поверителни данни*] EUR годишно. Комисията квалифицира това понижаване на цените като реално икономическо предимство, от което се е ползвала IFPEN поради разглежданата държавна гаранция (съображения 203—215 от обжалваното решение).

81 Трето, що се отнася до отношенията между IFPEN и клиентите, Комисията най-напред посочва, че благодарение на предоставената гаранция от държавата на IFPEN нейните клиенти са били сигурни, че тя никога не би изпаднала в положение на съдебна ликвидация и следователно винаги би била в състояние да изпълнява своите договорни задължения или ако тя не е правила това, клиентите ѝ са били сигурни, че ще получат обезщетение. Според Комисията при липсата на предоставената гаранция на IFPEN от държавата клиент, който би имал желание да се ползва от същото ниво на защита, би бил принуден да договори с финансов посредник гаранция за добро изпълнение, за да бъде сигурен за изпълнението на договора, с който е обвързан с IFPEN (съображения 220 и 221 от обжалваното решение). По-нататък Комисията приема, че стойността на подобна гаранция би представлявала най-много 5 % от получения оборот от покритата с гаранция услуга, и прави опит да установи кои услуги сред дейностите на IFPEN биха били покрити от въпросната гаранция (съображения 223—225 от обжалваното решение). Накрая Комисията заключава, че за периода от преобразуването ѝ в EPIC до 2009 г. IFPEN се е ползвала от реално икономическо предимство, състоящо се в липсата на изплащане на премия, съответстваща на гаранция за добро изпълнение или най-малкото за най-доброто усилие, което тя е могла да предложи на своите клиенти по отношение на научноизследователските дейности, включително и на нейните дъщерни дружества Axens и

Prosernat в техните изключителни области. Комисията представя изчислението на предвидимия размер на това предимство в таблица 5 от обжалваното решение (съображения 216—237 от обжалваното решение).

82 С оглед на горепосочените откъси от обжалваното решение се налага изводът, че избраният от Комисията метод, за да определи дали е налице икономическо предимство за IFPEN, от което се е ползвала поради статута си на EPIC, се е състоял в това да разгледа предимството, възникнало при отношенията между IFPEN и кредиторите ѝ — в случая банковите и финансовите институции, доставчиците и клиентите. Подобен метод предполага разглеждането на влиянието, оказвано от въпросната гаранция върху тези отношения, и определянето на поведението, което посочените кредитори, имащи право да потърсят гаранцията в случай на неплащане на парична сума или на неизпълнение на друга престация, могат да възприемат при узнаването за тази гаранция.

83 Този метод не е неправилен от правна страна.

84 Всъщност, от една страна, гаранцията е акцесорен ангажимент, който не може да бъде разглеждан, без да се отчита задължението, с което е свързан. Поради това си естество ангажиментът на държавата под формата на гаранция не може сам по себе си да се счита за държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, а само във връзка със задължението, което стои в основата му. От това следва, както самата Комисия признава в съдебното заседание, че присъщата за статута на EPIC имплицитна неограничена държавна гаранция не може да се квалифицира като държавна помощ само поради това че е безвъзмездна.

85 От друга страна, спецификата на гаранцията, предмет на обжалваното решение, е, че тя е присъща за статута на предприятието, което е неин получател. Следователно тя не е свързана със специално задължение, а обхваща всички задължения на предприятието.

86 Поради тази специфика гаранцията, предмет на обжалваното решение, би могла да окаже влияние върху възприемането, което кредиторите имат за предприятието — неин получател. Всъщност, макар кредиторите на това предприятие да нямат възможност да договарят условията на гаранцията, те могат да вземат предвид нейното съществуване при договарянето на условията на своите договори с предприятието.

87 Така предимството по смисъла на цитираната в точки 69—71 по-горе съдебна практика, произтичащо от държавна гаранция, присъща за статута на предприятието — неин получател, се реализира в отношението, което обвързва предприятието с кредиторите му — в случая банковите и финансовите институции, доставчиците и клиентите. То се състои в по-благоприятно третиране, което тези кредитори — тъй като могат да се ползват от гаранцията в случай на неплащане на парична сума или на неизпълнение на друга услуга — осигуряват на предприятието получател, като по този начин облекчават разходите, които обичайно натоварват сметките му, или като увеличават максимално приходите, които то получава.

88 Накрая, от цитираната в точка 71 по-горе съдебна практика следва, че за да може да се направи извод за наличието на предимство в конкретен случай, трябва също така по-благоприятното третиране, което кредиторите предоставят на предприятието — получател на гаранцията, както и разходите и приходите на това предприятие, които се намаляват или увеличават чрез въпросното третиране, да бъдат определени, като се вземат предвид всички релевантни обстоятелства във връзка със спорната операция и контекста ѝ, в това число положението на предприятието получател и съответния пазар.

89 Гореизложените съображения потвърждават, че Комисията не е допуснала грешка при прилагане на правото, като в съображения 193 и 194 от обжалваното решение е решила да определи наличието на предоставеното на IFPEN предимство с разглежданата гаранция с оглед на отношенията ѝ с три групи от нейните кредитори: банковите и финансовите институции, доставчиците и клиентите.

90 Напротив, начинът, по който Комисията е приложила този метод в конкретния случай, съдържа сериозни пропуски, по-специално що се отнася до определението на предимството, от което се твърди, че се е ползвала IFPEN при отношенията си с доставчиците и клиентите.

91 Всъщност във връзка с отношенията между IFPEN и банковите и финансовите институции Комисията определя предимството, от което би могла да се ползва IFPEN поради разглежданата гаранция, като състоящо се в по-изгодни условия за финансиране, от които IFPEN би могла да се ползва на финансовите пазари.

92 Това определение на предимството не подлежи на критика, доколкото както в практиката на Съда, така и в известието относно гаранциите се признава, че при наличието на държавна гаранция, включително на гаранция, произтичаща от статута на предприятието, изключено от производството за установяване на неплатежоспособност по общия правен режим, кредитори като банковите и финансовите институции могат да предоставят по-благоприятно третиране на предприятието — получател на тази гаранция, под формата на по-изгодни условия за финансиране. Именно в този смисъл съществуването на държавната гаранция може да доведе до облекчаване на тежестите, които обикновено натоварват сметките на предприятието — получател на гаранцията.

93 Следва все пак да се припомни, че в случая Комисията изрично е изключила наличието на такова предимство, тъй като съгласно анализа на уговорените от IFPEN условия за отпускане на заем или на отправените ѝ предложения за заем, преди и след преобразуването ѝ в EPIC, установява, че за периода от това преобразуване до края на 2010 г. въпросните условия отговарят на пазарните (съображение 199 от обжалваното решение).

94 За разлика от установеното с оглед на отношенията между IFPEN и банковите и финансовите институции, във връзка с отношенията между IFPEN и доставчиците и клиентите ѝ Комисията заключава, че разглежданата гаранция е породила в полза на IFPEN „реално икономическо предимство“. След анализ този извод се оказва неприемлив. Всъщност, както ще бъде доказано по-нататък, той е основан на изцяло хипотетична обосновка, която освен това е толкова неясна и непоследователна, че обжалваното решение частично е опорочено от липса на мотиви.

95 На първо място, във връзка с отношенията между IFPEN и доставчиците, от обжалваното решение следва, че Комисията е определила предимството, което IFPEN е могла да извлече от присъщата за статута ѝ на EPIC държавна гаранция, като понижаване на цените, което нейните доставчици са ѝ предоставили със знанието, че този статут съставлява неограничена държавна гаранция срещу произтичащ от неплатежоспособност риск от неизпълнение.

96 Всъщност, от една страна, от съображение 203 от обжалваното решение е видно, че според Комисията е налице явление на „понижаване[…] на цените, което произтича от по-благоприятната оценка от […] договарящите се на риска от неизпълнение на едно юридическо лице, за което те знаят, че е защитено от риск от съдебна ликвидация поради статута си на публичноправна организация“.

97 От друга страна, в съображение 214 от обжалваното решение Комисията приема, че „за упражняване на своята стопанска дейност [IFPEN] се е ползвала от реално икономическо предимство, състоящо се в понижаване на практикуваните от [нейните] доставчици цени и произтичащо от една по-благоприятна оценка от последните на риска от неизпълнение на предприятието“.

98 Както IFPEN правилно отбелязва, от изложеното становище в съображение 203 от обжалваното решение, както и от определението на предимството, представено в съображение 214 от това решение, следва, че според Комисията по общо правило при наличието на неограничена държавна гаранция, произтичаща от правната невъзможност спрямо организация да бъде открито производство за установяване на неплатежоспособност по общия правен режим, доставчиците оценяват по-благоприятно риска от неизпълнение на ползващата се от тази гаранция организация, че те отразяват тази по-благоприятна оценка върху цените, начислени на организацията, и че така наблюдаваното понижаване на цените непременно се дължи на въпросната по-благоприятна оценка.

99 В обжалваното решение обаче Комисията не изтъква никакво доказателство, което може да удостовери основателността на трите предположения, съставляващи обосновката ѝ. По-специално, в обжалваното решение не се посочва никакво обстоятелство, доказващо, че на разглеждания пазар или в търговската дейност като цяло съществува явление на понижаване на цените от доставчиците, предоставено на организациите, ползващи се от държавна гаранция срещу риска от неплатежоспособност.

100 Посочените в обжалваното решение фактически обстоятелства впрочем са в противоречие с предположенията на Комисията. От съображение 70 от обжалваното решение всъщност е видно, че предприятие, участвало в административното производство в качеството си на заинтересована трета страна, а именно дружеството UOP, което е конкурент на Axens, е заявило, че „организацията „[IFPEN]/Axens“ може да предлага преференциални условия в сравнение със своите конкуренти“. Комисията добавя, че „по този въпрос [посоченото предприятие] се позовава на подписаните съвместни договори от [IFPEN] и Axens, посочени в решението за откриване на процедурата“, чието съществуване е потвърдено от френските органи.

101 При все това в съображение 248 от обжалваното решение, съдържащо се в частта от решението, посветена на анализа на предимствата, прехвърлени на частноправните дъщерни дружества на IFPEN, като се позовава на съвместно подписаните от IFPEN и дъщерните ѝ дружества договори, упоменати в съображение 70 от обжалваното решение, и като уточнява, че става въпрос за договорите за предоставяне на транспортни услуги за служебни придвижвания на персонал от отделните дружества от „групата IFPEN“, Комисията изтъква, че намаляването на цените, което „групата IFPEN“ е могла да получи в рамките на тези договори, е било осигурено поради групова покупка. Така, дори да се предположи, че доставчиците са могли да понижат цените на своите услуги, предоставяни на IFPEN и дъщерните ѝ дружества, събраните от Комисията доказателства в хода на официалната процедура по разследване показват, че обяснението за това понижаване на цените може да е било различно от наличието на неограничена държавна гаранция в полза на IFPEN.

102 Накрая, що се отнася по-специално до положението на IFPEN, нищо в обжалваното решение не показва, че Комисията е разгледала — дори че си е поставила — въпроса дали възприемането на IFPEN от страна на нейните кредитори е могло по някакъв начин да бъде повлияно от преобразуването ѝ в EPIC или дали доставчиците ѝ са третирали IFPEN по-благоприятно след това преобразуване. В обжалваното решение дори не се съдържат съображения, позволяващи да се установи, че Комисията се е опитала да определи дали доставчиците на IFPEN са били наясно с факта, че статутът ѝ на EPIC би могъл да се тълкува като държавна гаранция срещу риск от неплатежоспособност.

103 В това отношение следва още да се отбележи, че по време на административното производство френските органи са оспорили, по-специално в писмата си от 13 октомври 2008 г. и от 25 ноември 2010 г., теоретичния и хипотетичен характер на обосновката на Комисията във връзка с твърдяното понижаване на цените, свързано с по-благоприятната оценка от страна на доставчиците на риска от неизпълнение на IFPEN. Френските органи също уведомяват Комисията, че общите покупни условия на IFPEN не са били засегнати от преобразуването ѝ в EPIC и че средната продължителност на изпълнението на задълженията на IFPEN към доставчиците е продължавала да бъде все така по-кратка от изискваната от релевантните разпоредби на френския Търговски кодекс. Накрая те твърдят, че наличието на предимството при отношенията на IFPEN с доставчиците е изключено поради задължението за провеждане на състезателна процедура за възлагане на обществени поръчки, което имала IFPEN.

104 В съображение 203 от обжалваното решение именно в отговор на тези доводи Комисията установява, че понижаването на цените, което е можело да произтича от процедурата за възлагане на обществени поръчки на доставчиците на IFPEN, трябва да се разграничава от понижаването на цените, произтичащо от по-благоприятната оценка от доставчиците на риска от неизпълнение на това предприятие. В следващото съображение Комисията непосредствено прави оценка на това понижаване на цените, като посочва следното:

„За да се оцени понижаването на цените, произтичащо от по-благоприятната оценка [от доставчиците] на риска от неизпълнение [на EPIC], Комисията възнамерява да се позове на цената на покритието на съответния риск. Всъщност при липсата на държавна гаранция един доставчик на [IFPEN], който желае да се ползва от подобна гаранция (т.е. да се защити изцяло срещу риска от неизпълнение на своя възложител), би могъл да прибегне до услугите на една специализирана кредитна или застрахователна организация. По-специално подобно поемане на риска от неизпълнение се предлага обичайно от специализираните във факторинга дружества“.

105 Изложените становища в съображения 203 и 204 от обжалваното решение, разглеждани във връзка със съображение 214 от решението, разкриват логическата грешка, съдържаща се в обосновката на Комисията.

106 Всъщност от тези съображения е видно, че Комисията в действителност само е изразила твърдение за наличието на понижаване на цените, дължащо се на по-благоприятна оценка от страна на доставчиците на риска от неизпълнение на IFPEN, без да провери основателността на това твърдение. По-нататък, тя се е постарала да оцени мащаба на това понижаване на цените посредством показател, който не е измервал самото тяхно понижаване, а единствено стойността на гаранция, която тя е счела за сравнима с тази, от която се е ползвала IFPEN. Именно последната стойност Комисията възприема в съображение 214 от обжалваното решение като реално предимство, възникнало за IFPEN поради разглежданата гаранция. Така, вместо да докаже наличието на предимство, за да изчисли впоследствие неговия размер, Комисията прави обосновка в обратна посока, заключавайки за наличието на предимството само от факта, че чрез прибягване до сравнението е могла да извърши оценката си.

107 Впрочем се налага изводът, че избраният от Комисията подход за определяне на извлеченото от IFPEN предимство от разглежданата гаранция при отношенията на последната с доставчиците ѝ се различава поразително от този, възприет за определянето на предимството при отношенията ѝ с банковите и финансовите институции. Всъщност в случая с последните Комисията извършва проверка на реалните последици от гаранцията, като разглежда поотделно сключените от IFPEN заеми, както и офертите за кредитни линии, отправени към последната след преобразуването ѝ в EPIC, както и като сравнява условията по тях с тези, договорени преди въпросното преобразуване. За сметка на това във връзка с отношенията с доставчиците Комисията се ограничава до прилагане на изцяло хипотетична обосновка, като същевременно не проверява предположенията си чрез анализ на съответния пазар.

108 От гореизложеното следва, че що се отнася до наличието на предимство, което IFPEN е могла да извлече от разглежданата гаранция при отношенията си с доставчиците, Комисията не е доказала обстоятелствата, за които носи тежестта на доказване, както е определена в цитираната в т. 71 по-горе съдебна практика. Комисията по-специално не е доказала, че при наличието на гаранция като разглежданата доставчиците на предприятието — получател на тази гаранция, са можели да му предоставят по-благоприятно третиране, по-конкретно като понижат цените на продуктите или услугите си и така изразят по-благоприятната си оценка на риска от неизпълнение на това предприятие. Следователно Комисията погрешно е заключила в съображение 214 от обжалваното решение, че IFPEN се е ползвала от реално икономическо предимство, състоящо се в понижаване на практикуваните от нейните доставчици цени и произтичащо от по-благоприятна оценка от страна на последните на риска ѝ от неизпълнение.

109 Освен това,с оглед на самото определение на предимството, което IFPEN е могла да извлече от разглежданата гаранция при отношенията си с доставчиците (вж. т. 95—97 по-горе), Комисията е допуснала грешка при прилагане на правото, когато, за да даде оценка на посоченото предимство, е избрала да прибегне до факторинга поради „позоваване на цената на покритието на съответния риск“, вместо да анализира ценовите равнища, прилагани от доставчиците спрямо IFPEN.

110 От гореизложеното следва, че не се налага да се разглеждат доводите, с които жалбоподателите оспорват релевантността на използването на факторинга за оценяване на размера на предоставеното с разглежданата гаранция предимство на IFPEN при отношенията ѝ с доставчиците. Всъщност Комисията не е можела да извърши оценка на предимство, чието наличие по никакъв начин не е било доказано.

111 На второ място, във връзка с отношенията между IFPEN и клиентите, видно от обжалваното решение, Комисията е определила предимството, което IFPEN е могла да извлече от присъщата за статута ѝ на EPIC държавна гаранция, като липсата на изплащане на премия, съответстваща на гаранция за добро изпълнение или най-малкото за най-добро усилие, което тя е могла да предложи на своите клиенти.

112 Това определение е основано на констатация, подкрепена само от едно свидетелско показание на UOP, съгласно което в областта на лицензиране на технологии приобретателите са особено чувствителни по отношение на гаранциите, които техните доставчици са в състояние да им предоставят относно обезпечаване на договорната и на извъндоговорната отговорност (съображение 216 от обжалваното решение). Въз основа на тази констатация и изключвайки като ирелевантен въпроса за покритието с разглежданата гаранция на извъндоговорната отговорност на IFPEN, в съображения 220 и 221 от обжалваното решение Комисията посочва следното:

„(220)
[…] като се има предвид предоставената от държавата на [IFPEN] гаранция, нейните клиенти са сигурни, че тя никога няма да изпадне в положение на съдебна ликвидация и следователно винаги ще бъде в състояние да изпълнява своите договорни задължения или ако евентуално тя не направи това, клиентите ѝ ще бъдат сигурни, че ще получат обезщетение за това неизпълнение […]

(221)
Следвайки обосновката, [изложена] в съображение 204 и следващи, касаещи отношенията с доставчиците, Комисията счита, че при липсата на държавна гаранция един клиент, който би имал желание да се ползва от същото ниво на защита, би бил принуден да договори с финансов посредник (например банкова институция или застрахователна компания) гаранция за добро изпълнение (на английски език „performance bond“), за да бъде сигурен за развитието на

договора, с който е обвързан с [IFPEN]. Целта на подобна закрила би била да се гарантира на този клиент парична компенсация при нанесени вреди във връзка с неизпълнение (изцяло или частично) на договора“.

113 В следващите съображения Комисията извършва оценката на стойността на гаранцията за добро изпълнение или на тази за най-добро усилие и приема, че подобна гаранция налага максимална ставка от 5 % от получения оборот от покритата с гаранция услуга (съображения 223—225 от обжалваното решение). Комисията се опитва също да определи сред икономическите дейности на IFPEN услугите, които биха били покрити от „подобна гаранция“ (съображения 226—235). В съображение 236 от обжалваното решение Комисията установява следното:

„[…] за упражняването на своите стопански дейности [IFPEN] се е ползвала от [реално] икономическо предимство, състоящо се в липсата на изплащане на премия, съответстваща на гаранция за добро изпълнение [или] най-малкото за най-доброто усилие, което тя е могла да предложи на своите клиенти по отношение на научноизследователските дейности, включително и на нейните дъщерни дружества Axens и Prosernat в т[е]хните изключителни области. Като отчита спецификата на покрития риск и без да е по-специално в състояние да определи количествено […] точния размер на това предимство, Комисията счита при всички положения, че той не може да надвиши, услуга по услуга, година по година, сумите, поместени в Таблица 5, която се съдържа в настоящото съображение […]“.

114 В това отношение, както изтъкват жалбоподателите, обосновката на Комисията, за да определи предимството, от което се е ползвала IFPEN при отношенията си със своите клиенти, предполага при нормални пазарни условия клиентите на научноизследователските институти, какъвто е IFPEN, да прибягват до използването на гаранциите за добро изпълнение или до такива за най-добро усилие, за да се предпазят от риска от неплатежоспособност на своя съдоговорител, и при наличието на гаранция като тази, от която се ползва IFPEN, клиентите ѝ вече да не сключват такава гаранция или да не искат повече от нея да я предоставя. Обосновката на Комисията предполага също, че отказът от гаранцията за добро изпълнение или най-малкото за най-добро усилие от страна на клиентите на IFPEN непременно се дължи на наличието на държавната гаранция, свързана със статута ѝ на EPIC.

115 Подобно на становището ѝ относно предимството при отношенията с доставчиците (вж. т. 99 по-горе), Комисията обаче не привежда никакво доказателство, което да може да удостовери, че предположенията, на които се основава обосновката ѝ, са основателни или поне правдоподобни. В обжалваното решение по-специално не се посочва никакво доказателство, което може да потвърди, че клиентите на научноизследователските институти предвиждат риска от неплатежоспособност на своя съдоговорител, прибягвайки до гаранция за добро изпълнение или за най-добро усилие. Комисията не изтъква и никакво обективно обстоятелство, което би могло да потвърди, че при наличието на гаранция като свързаната със статута на EPIC клиентите на такава организация са склонни да не изискват гаранции за добро изпълнение или за най-добро усилие от това предприятие или да не ги получават от застраховател. Накрая, нищо в мотивите на обжалваното решение не указва, че Комисията е имала за цел да установи дали възприемането на IFPEN от страна на нейните клиенти е можело да бъде повлияно от преобразуването ѝ в EPIC или че тези клиенти са тълкували новия статут на IFPEN като държавна гаранция срещу риска от неплатежоспособност.

116 Становището на Комисията относно предимството, което се твърди, че е извлякла IFPEN от присъщата за статута ѝ на EPIC гаранция при отношенията ѝ с клиентите, както и определението на това предимство, формулирано в съображение 236 от обжалваното решение, съдържат още по-сериозни недостатъци. От една страна, те не позволяват да се разбере кое би било по-благоприятното третиране, което клиентите на IFPEN, в качеството си на нейни

кредитори, биха могли да възприемат спрямо нея при наличието на въпросната гаранция. От друга страна, тъй като са противоречиви и непоследователни, те пораждат съмнения по отношение на определянето на получателя на тази гаранция.

117 Всъщност, първо, от изложените в точки 86—89 по-горе съображения е видно, че при гаранциите като разглежданата в настоящия случай икономическото предимство за предприятието получател се реализира по-специално в отношението, което го обвързва с кредиторите му — в случая клиентите му, и се състои в по-благоприятно третиране, което тези кредитори, имащи възможността да се ползват от гаранцията в случай на неизпълнение на услуга, осигуряват на въпросното предприятие, като по този начин облекчават разходите му или увеличават максимално приходите му.

118 Освен това, както бе посочено в точки 82 и 89 по-горе, именно определянето на това по-благоприятно третиране стои в основата на методологията, избрана от Комисията в обжалваното решение, за да докаже извлеченото от IFPEN предимство от разглежданата гаранция.

119 В съображение 236 от обжалваното решение обаче се посочва единствено, че благодарение на разглежданата гаранция IFPEN е могла да предложи на клиентите си „липсата на изплащане на премия, съответстваща на гаранция за добро изпълнение [или] най-малкото за най-доброто усилие“, без да се уточнява как тази липса на изплащане на премията е могла да окаже влияние върху отношението между IFPEN и клиентите ѝ. По-специално, Комисията не уточнява дали при наличието на тази гаранция клиентите биха били по-привлечени от тази организация, отколкото от други научноизследователски институти, или дали биха били готови да плащат по-високи цени за услугите на IFPEN, за да изразят по този начин по-благоприятната си оценка на риска ѝ от неизпълнение. Така Комисията пропуска да определи предимството, което IFPEN е могла да извлече от разглежданата гаранция при отношенията ѝ с клиентите.

120 Второ, Общият съд може само да сподели недоумението на IFPEN, която откроява в жалбата особено обърканият характер на обосновката относно определението на предимството, от което се твърди, че тази организация се е ползвала поради разглежданата гаранция при отношенията ѝ с клиентите. Всъщност е трудно да се разбере кой според Комисията — клиентите на IFPEN или самата IFPEN — би договорил гаранцията за добро изпълнение и кой в крайна сметка би се ползвал от облекчаването на разходите, произтичащи от неплащането на премията, която съответства на тази гаранция.

121 В това отношение следва да се отбележи, че в съображение 221 от обжалваното решение, възпроизведено в точка 112 по-горе, Комисията твърди, че „клиент, който би имал желание да се ползва от същото ниво на защита, би бил принуден да договори с финансов посредник […] гаранция за добро изпълнение […]“, от което се разбира, че клиентите на IFPEN или на нейните конкуренти са тези, които трябва да сключат гаранцията за добро изпълнение и да изплатят съответната премия.

122 За сметка на това от други откъси от обжалваното решение се разбира, че IFPEN е тази, която би трябвало да изплати премията за гаранцията за добро изпълнение. В съображение 236 от обжалваното решение, възпроизведено в точка 113 по-горе, Комисията например посочва, че „[IFPEN] се е ползвала от [реално] икономическо предимство, състоящо се в липсата на изплащане на премия, съответстваща на гаранция за добро изпълнение [или] най-малкото за най-доброто усилие, което тя е могла да предложи на своите клиенти“. Също така в съображение 246, съдържащо се в частта относно прехвърлянето на възникналите за IFPEN предимства към частноправните ѝ дъщерни дружества, Комисията посочва, че „проучването на счетоводството на [IFPEN] [показва, че п]ремията, съответстваща на гаранцията за добро

изпълнение или [най-малкото за най-добро] усилие, не е платена на държавата и не е могла също така да бъде калкулирана“ от IFPEN във възнаграждението, основано на разходите, поискано от дъщерните ѝ дружества за услугите, които тя им е предоставила.

123 Тези откъси следва да се тълкуват в смисъл, че според Комисията при нормално пазарно положение клиенти на научноизследователските институти договарят застраховки за добро изпълнение или за най-добро усилие, за да се предпазят от риска от неизпълнение на договора, включително поради причини, свързани с неплатежоспособност на техния съдоговорител. Ако решат обаче да станат клиенти на IFPEN, те вече не трябва да договарят такава застраховка, тъй като IFPEN може да им предложи държавна гаранция, която може да бъде използвана в случай на неизпълнение на договор поради неплатежоспособност. Тъй като IFPEN получава гаранцията си безвъзмездно, тя може и да я предложи безвъзмездно на своите клиенти.

124 Макар предложеното в точка 123 по-горе тълкуване на обжалваното решение да позволява да се съгласуват съображения 221 и 236 от него, то съдържа ограничения. Всъщност, от една страна, макар да е уместно да се допусне, че разходите по премията за гаранцията за добро изпълнение по правило се поемат от клиентите на IFPEN, държавната гаранция, от която тя се ползва, трябва да бъде тълкувана по-скоро като предоставяща предимство на тези клиенти. Всъщност, както правилно отбелязват жалбоподателите в съдебното заседание, в подобен случай гаранцията, от която се ползва IFPEN, освобождава клиентите ѝ от разходите по премията за гаранцията за добро изпълнение, които те по правило би трябвало да изплатят при липсата на първата гаранция. От друга страна, това тълкуване не позволява да се изясни смисълът на съображение 246 от обжалваното решение, от което е видно, че IFPEN би трябвало да изплати премията за гаранцията за добро изпълнение на държавата.

125 В отговор на изразените от IFPEN съмнения Комисията потвърждава в писмената защита, че използването на гаранцията за добро изпълнение се вписва в рамките на косвено измерване на цената на имплицитната неограничена гаранция, от която се е ползвала IFPEN. В рамките на това начинание било маловажно дали гаранцията за добро изпълнение е договорена от продавача или от неговия клиент, тъй като релевантният елемент бил цената на гаранцията за добро изпълнение. По принцип тази гаранция се договаряла от клиента и това бил примерът, възприет в обжалваното решение.

126 Тези обяснения, които могат да бъдат разгледани единствено с оглед на постоянната съдебна практика, съгласно която решението трябва да е достатъчно само по себе си и мотивите към него не могат да произтичат от дадени впоследствие писмени или устни обяснения, когато въпросното решение вече се обжалва пред съда на Съюза (вж. решение от 15 юни 2005 г., Corsica Ferries Франция/Комисия, T-349/03, EU:T:2005:221, т. 287 и цитираната съдебна практика), не са достатъчни, за да изяснят мотивите на обжалваното решение, чийто противоречив характер е изтъкнат от IFPEN.

127 Всъщност, ако както твърди Комисията, е било без значение да се определи кой поема тежестта на премията на гаранцията за добро изпълнение, тъй като важното в доказването ѝ била цената на тази гаранция за добро изпълнение, би следвало да се приеме, че това, което Комисията се е стремяла да докаже в частта на обжалваното решение във връзка с отношенията между IFPEN и клиентите ѝ, е размерът на премията, който може да бъде поискан от IFPEN на пазара за подобна на свързаната със статута ѝ на EPIC гаранция. Именно липсата на изплащане на тази премия представлявала предимството, от което IFPEN се е ползвала при отношенията си с клиентите.

128 Тълкувани в този смисъл, мотивите относно предимството при отношенията с клиентите биха били несъвместими с избраната от Комисията методология, за да докаже наличието на изложеното в точка 82 по-горе предимство за IFPEN. Всъщност представеният от Комисията подход в писмената ѝ защита не предполага определянето на по-благоприятното поведение,

което клиентите на IFPEN, в качеството им на нейни кредитори, биха могли да възприемат по отношение на нея при наличието на разглежданата гаранция. Така този подход влиза в пълно противоречие с подходите, възприети за определянето на предимството, произтичащо за IFPEN от разглежданата гаранция при отношенията ѝ с банковите и финансовите институции и с доставчиците. Трябва да се припомни, че по отношение на банковите и финансовите институции Комисията е разгледала условията за заемите, които те са отпуснали или предложили на IFPEN. Така Комисията е проверила дали разглежданата гаранция е оказала реално влияние върху поведението на тези институции спрямо IFPEN. Колкото до доставчиците, първоначално Комисията е определила по-благоприятното поведение, което те биха могли да възприемат спрямо IFPEN при наличието на разглежданата гаранция. Комисията погрешно е приела (вж. т. 106 по-горе), че това поведение се е състояло в понижаване на цените на предоставените на IFPEN продукти и услуги. След това Комисията е направила опит да изчисли стойността на това понижаване на цените, като е използвала факторинга.

129 Тълкувани в посочения в точка 127 по-горе смисъл, мотивите относно предимството при отношенията с клиентите биха били погрешни и от правна страна. Всъщност изложеното от Комисията тълкуване в писмената защита се свежда до априорна констатация, съгласно която разглежданата гаранция непременно представлява държавна помощ само поради факта че е безвъзмездна, и следователно не е необходимо да се разглежда влиянието на тази гаранция върху отношението, което стои в основата ѝ, в случая отношението между IFPEN и група от нейните кредитори, състояща се от клиентите ѝ. Както обаче бе изложено в точка 84 по-горе, подобна констатация не е в съответствие със самото естество на дадена гаранция, която в качеството си на акцесорен ангажимент не може да бъде разглеждана, без да се отчита задължението, с което е свързана. Освен това следва да се припомни, че съгласно съдебната практика член 107, параграф 1 ДФЕС определя мерките на държавна намеса в зависимост от техните последици. Следователно не формата, причините или целите на държавната мярка, а произтичащите от нея последици определят квалифицирането ѝ като държавна помощ по смисъла на тази разпоредба (вж. решение от 19 март 2013 г., Bouygues и Bouygues Télécom/Комисия и др., C-399/10 P и C-401/10 P, EU:C:2013:175, т. 102 и цитираната съдебна практика). От това следва, че за да може държавна мярка да се квалифицира като държавна помощ по смисъла на тази разпоредба, Комисията следва да анализира последиците, които могат да произтекат от нея, в случая влиянието ѝ върху отношенията между IFPEN и клиентите ѝ. С изложените в писмената защита доводи обаче Комисията се стреми напълно да пропусне анализа на последиците, дори и потенциални, на разглежданата гаранция.

130 От гореизложеното следва, че освен изтъкнатият в точка 115 по-горе недостатък, представените от Комисията мотиви в обжалваното решение по отношение на наличието на предимството, което IFPEN е могла да извлече от присъщата за статута ѝ на EPIC държавна гаранция във връзка с отношенията ѝ с клиентите, са неясни и непоследователни. Подобни мотиви не отговарят на изискванията по член 296 ДФЕС. Всъщност, за да бъдат в съответствие с тази разпоредба, мотивите трябва, от една страна, по ясен и недвусмислен начин да излагат съображенията на институцията, която издава акта, така че да дадат възможност на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за взетата мярка, а на компетентната юрисдикция — да упражни своя контрол (вж. в този смисъл решение от 22 октомври 2008 г., TV2/Danmark и др./Комисия, T-309/04, T-317/04, T-329/04 и T-336/04, EU:T:2008:457, т. 178 и цитираната съдебна практика), и от друга страна, да бъдат логични, по-конкретно да не съдържат вътрешни противоречия, затрудняващи разбирането на причините, които са в основата на този акт (вж. в този смисъл решения от 10 юли 2008 г., Bertelsmann и Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, т. 169, и от 29 септември 2011 г., Elf Aquitaine/Комисия, C-521/09 P, EU:C:2011:620, т. 151).

131 Поради това следва да се приеме, че що се отнася до доказването на наличието на икономическо предимство, произтичащо за IFPEN от разглежданата гаранция при отношенията ѝ с клиентите, Комисията не е доказала обстоятелствата, за които носи тежестта на доказване, както е

определена в цитираната в точка 71 по-горе съдебна практика, нито е изпълнила задължението си за мотивиране, както е тълкувано в цитираната в точка 130 по-горе съдебна практика. Следователно в съображение 236 от обжалваното решение Комисията погрешно е заключила, че благодарение на разглежданата гаранция IFPEN се е ползвала от реално икономическо предимство, състоящо се в липсата на изплащане на премия, съответстваща на гаранция за добро изпълнение или най-малкото за най-доброто усилие, което тя е могла да предложи на своите клиенти по отношение на научноизследователските дейности, включително и на нейните дъщерни дружества Axens и Prosernat в техните изключителни области.

132 От това следва, че не се налага да се разглеждат доводите, с които жалбоподателите оспорват релевантността на използването на гаранциите за добро изпълнение или на тези за най-добро усилие за определянето на размера на предимството, предоставено на IFPEN с разглежданата гаранция при отношенията ѝ с клиентите.

133 Изтъкнатите от Комисията доводи в становището ѝ пред Общия съд, изложено в съдебното заседание, не са в състояние да оборят формулираните в точки 108 и 131 по-горе изводи.

134 На първо място, Комисията твърди, че съгласно точка 99 от решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), за да докаже наличието на предимството, предоставено посредством присъща за статута на EPIC държавна гаранция, не е нужно тя да доказва действителните последици на тази гаранция. Щом като съгласно цитираното по-горе решение наличието на това предимство може да се предположи, достатъчно било тя да установи наличието на държавната гаранция, за да се докаже наличието на предимството.

135 Освен това, като се позовава по-специално на решения от 14 февруари 1990 г., Франция/Комисия (C-301/87, EU:C:1990:67) и от 8 декември 2011 г., France Télécom/Комисия (C-81/10 P, EU:C:2011:811), Комисията твърди, че за да докаже наличието на държавна помощ, достатъчно е мярката да може да предостави предимство на получателя, без да е необходимо да проверява действителността или обхвата на предимството. Тя добавя, че ако това не беше така, държавите членки, които не правят уведомления за помощите, биха имали предимство в сравнение с тези, които правят уведомления.

136 Тези доводи не могат да бъдат приети. Всъщност следва да се отбележи, че възможността да се прибегне до презумпцията като начин на доказване, зависи от правдоподобността на предположенията, на които тя се основава. Така в решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) Съдът постановява, че заемополучател, който е взел гарантиран от публичноправните органи на държава членка заем, обикновено получава предимство, доколкото финансовият разход за него е по-нисък от този, който би направил, ако трябваше да получи същото финансиране и същата гаранция по пазарни цени (решение от 3 април 2014 г., La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, т. 96). Съдът също така припомня, че известието относно гаранциите изрично предвижда в точки 1.2, 2.1 и 2.2, че неограничената държавна гаранция в полза на предприятие, чиято правна форма изключва фалит или други процедури по несъстоятелност, дава непосредствено предимство на това предприятие и представлява държавна помощ, доколкото тя се предоставя без нейният получател да плаща премията, съответстваща на поетия от държавата риск, и позволява също „[да се получат] по-добри финансови условия за заем, отколкото обичайно съществуващите на финансовите пазари“ (решение от 3 април 2014 г., La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, т. 97). Именно в светлината на тези констатации Съдът приема, че съществува оборима презумпция, съгласно която предоставянето на имплицитна неограничена държавна гаранция в полза на предприятие, спрямо което не се прилагат обичайните производства по оздравяване и ликвидация, води до подобряване на неговото финансово положение чрез облекчаване на тежестите, които обикновено натоварват неговия бюджет (решение от 3 април 2014 г., La Poste, C-559/12 P, EU:C:2014:217, т. 98).

137 От това следва, че установената в решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) презумпция се основава на две предпоставки, чиято правдоподобност е приета от Съда — от една страна, наличието на гаранция от публичните органи на държава членка да оказва благоприятно влияние върху оценката от кредиторите на риска от неизпълнение на получателя на гаранцията и от друга страна, това благоприятно влияние да се изразява в понижаването на разходите по кредита.

138 В случая Комисията поддържа във връзка с отношението между IFPEN и доставчиците ѝ, че благоприятното влияние на наличието на гаранция от публичните органи на държава членка върху оценката от кредиторите на риска от неизпълнение на получателя на тази гаранция се изразява в понижаване на цените, предоставени му от неговите доставчици.

139 Правдоподобността на подобно предположение обаче не е очевидна сама по себе си. Всъщност в търговската дейност, когато от отношението между доставчик и клиент произтича понижаване на цените, то е свързано с редица фактори, по-специално с обема на направените от клиента поръчки (вж. т. 100 и 101 по-горе), с предоставените му от доставчика срокове за плащане или с продължителността на договорните отношения.

140 Следователно при липсата на допълнително обяснение на Комисията в това отношение в обжалваното решение Общият съд може само да установи, че липсата на правдоподобност на това предположение не дава възможност да се приеме, че разглежданата гаранция може да предостави на IFPEN икономическо предимство под формата на понижаване на цените, предоставени на IFPEN от доставчика ѝ, или че доказването на съществуването на тази гаранция е достатъчно на Комисията, за да установи наличието на подобно предимство.

141 Освен това във връзка с отношенията между IFPEN и клиентите следва да се отбележи, че тъй като в обжалваното решение Комисията дори не е определила произтичащото за IFPEN предимство от наличието на гаранцията, презумпцията, на която тя възнамерява да се позове, в това отношение е лишена от предмет.

142 При всички положения Комисията не може да се позовава на оборимата презумпция, изведена от Съда в точки 98 и 99 от неговото решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), за да докаже наличието на предимството при отношенията между IFPEN, от една страна, и доставчиците и клиентите, от друга страна, доколкото тази презумпция позволява единствено да се установи наличието на предимство, което е под формата на по-изгодни условия за кредитиране.

143 Всъщност изведената в точки 98 и 99 от решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) презумпция най-напред трябва да се разглежда в контекста на фактическите обстоятелства и мотивите на решение La Poste. По-нататък, тя не може да бъде тълкувана, без да се отчитат съображенията на Съда, предхождащи точки 98 и 99, по-специално тези, изложени в точки 96 и 97 от посоченото решение. Накрая, изтъкнатите съображения в точки 102—108 от решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), в които Съдът отговаря на доводите на Френската република, също потвърждават ограничението на обхвата на въпросната презумпция.

144 Първо, що се отнася до фактическия контекст и мотивите на решение La Poste, следва по-специално да се припомни, че според Комисията избирателното предимство, от което се е ползвало La Poste поради присъщата за статута му на EPIC имплицитна неограничена държавна гаранция, се състои в по изгодни условия за кредитиране, които е получило на пазара. Този извод на Комисията се основава на констатация, съгласно която условията за кредитиране са определени по-специално в основанието за финансовия рейтинг. От някои анализи и методологии на агенциите за кредитен рейтинг е било видно обаче, че разглежданата гаранция, в качеството ѝ на съществен елемент от подкрепата на държавата в полза на La Poste, е влияла

положително върху кредитния рейтинг на последното и следователно на условията за кредитиране, които е можело да получи (съображения 256—300 от решение La Poste и решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217, т. 18).

145 Следователно трябва да се приеме за установено, че за разлика от обжалваното решение в решение La Poste Комисията е разгледала наличието на избирателно предимство единствено във връзка с отношенията на получателя с банковите и финансовите институции и не е имала за цел да проверява дали подобно предимство е съществувало и във връзка с отношенията с други кредитори, по-специално с доставчиците и клиентите.

146 Освен това следва да се отбележи емпиричният характер на анализа за наличието на избирателно предимство за La Poste. Всъщност изводите на Комисията относно наличието на това предимство се основават на наблюдение на поведението на участниците в пазара на кредитиране, което я кара да установи наличието на причинно-следствена връзка между, от една страна, присъщата за статута на EPIC държавна гаранция на La Poste и от друга страна, реакцията на банковите и финансовите институции на кредитните рейтинги, предоставени от агенциите за кредитен рейтинг, изразяваща се в предоставянето на La Poste на по-изгодни условия за кредитиране. Както е видно от точки 99—107 и 115—129 по-горе, подобен емпиричен анализ очевидно липсва в обжалваното решение във връзка с отношенията на IFPEN с доставчиците и клиентите.

147 Съдът несъмнено е приел в точки 106 и 107 от решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), че анализът на методологиите на агенциите за кредитен рейтинг има само потвърждаващ характер. Следва обаче да се подчертае, че анализът на тези методологии има допълнителен характер спрямо доказването — извършено посредством презумпция — на наличието на предимство, което преди това е било определено правилно. В случая обаче самото определение на предимството, от което се твърди, че се е ползвала IFPEN при отношенията си с доставчиците и клиентите, поражда проблем, доколкото, ако е налице, то се основава на непоследователна и изцяло хипотетична обосновка. За сметка на това, както е видно от точки 91 и 92 по-горе, определението на предимството, възникнало за IFPEN при отношенията ѝ с банковите и финансовите институции, не подлежи на никаква критика.

148 Второ, колкото до точки 96 и 97 от решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), пряко предхождащи точките, в които Съдът е формулирал презумпцията за наличие на избирателно предимство, следва да се отбележи, че в тях се правят препратки, от една страна, към решение от 8 декември 2011 г., Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814) и от друга, към точки 1.2, 2.1 и 2.2 от известието относно гаранциите.

149 В решение от 8 декември 2011 г., Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), постановено по преюдициално запитване от Hoge Raad der Nederlanden (Върховен съд на Нидерландия, Нидерландия), Съдът по същество приема, че националните юрисдикции са компетентни да обезсилят на основание член 108, параграф 3 ДФЕС държавна гаранция в случай, при който неправомерната помощ е приведена в действие посредством тази гаранция, която е била дадена от публичноправен орган, за да покрие заем, предоставен от финансово дружество в полза на предприятие, което не би могло да получи такова финансиране при нормални пазарни условия.

150 Важно е да се отбележи, че в делото, по което е постановено решение от 8 декември 2011 г., Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), квалифицирането на гаранцията, дадена от съответния публичноправен орган, като държавна помощ в полза на заемополучателя не е пораждало съмнения, тъй като е било безспорно, че към момента на предоставянето на гаранцията заемополучателят вече се е намирал в затруднение, така че без тази гаранция е нямало да има възможност да получи финансиране на капиталовия пазар (решение от 8 декември 2011 г., Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, т. 39—42).

151 Именно в този контекст следва да се постави констатацията на Съда, направена в точка 39 от решение 8 декември 2011 г., Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), че „когато заемът, даден от кредитна институция на заемополучател, е гарантиран от публичноправни органи на държава членка, този заемополучател обикновено получава финансово предимство и следователно ползва помощ по смисъла на член [107], параграф 1 [ДФЕС], доколкото финансовият разход за него е по-нисък от този, който би направил, ако трябваше да получи същото финансиране и същата гаранция по пазарни цени“, към която Съдът прави препратка в точка 96 от своето решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217).

152 Следователно препратката към решение от 8 декември 2011 г., Residex Capital IV (C-275/10, EU:C:2011:814), направена в точка 96 от решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), свежда прилагането на презумпцията, установена в решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), до отношенията между предприятието — получател на държавна гаранция, каквото е дадена EPIC, и предоставящите му заеми кредитори, по-специално банковите и финансовите институции, и до предимство под формата на по-изгодни условия за финансиране.

153 Същият извод се налага и по отношение на извършената от Съда препратка към известието относно гаранциите.

154 Съгласно точка 1.2 от известието относно гаранциите:

„В най-честата си форма гаранциите са свързани със заем или с друго финансово задължение, което се договаря между заемополучателя и заемодателя. Те могат да бъдат предоставени като индивидуални гаранции или в рамките на гаранционни схеми.

Въпреки това могат да съществуват различни форми на гаранции в зависимост от тяхното правно основание, от типа транзакция, която покриват, от тяхната продължителност и т.н. Без списъкът да е изчерпателен, могат да се определят следните видове гаранции:

[…]

— неограничени гаранции, за разлика от гаранции, които са ограничени по отношение на своя размер и/или ограничени във времето. Комисията също така приема за помощ под формата на гаранции по-благоприятните условия на финансиране, получени от предприятия, чиято правна форма изключва фалит или други процедури по несъстоятелност или предвижда изрична държавна гаранция или покритие на загубите от държавата. Същото се отнася за придобиването от държавата на участие в предприятие, ако е допустима неограничена отговорност вместо обичайната ограничена отговорност,

[…]“.

155 Съгласно точка 2.2 от известието относно гаранциите, отнасяща се до помощта за заемополучателя:

„Обикновено [получателят] на помощта е заемополучателят. Както е посочено в точка 2.1, поемането на риск обикновено би трябвало да бъде възнаградено с подходяща премия. Когато заемополучателят не трябва да плаща премията или плаща ниска премия, той получава предимство. В сравнение със ситуация, в която няма гаранция, държавната гаранция позволява на заемополучателя да получи по-добри финансови условия за заем, отколкото обичайно съществуващите на финансовите пазари. Обикновено благодарение на държавната гаранция заемополучателят може да има по-ниски лихви и/или да му се налага да предостави по-ниски обезпечения. В някои случаи заемополучателят без държавна гаранция не би могъл да намери финансова институция, която е готова да му даде заем при каквито и да било условия. […]“.

156 Трябва да се приеме за установено, че двете точки от известието относно гаранциите, избрани от Съда като основание на презумпцията за наличие на избирателно предимство, установена в точки 98 и 99 от решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), се отнасят до предимството под формата на по-изгодни условия за кредитиране, като например по-ниска лихва за заеми или по-малко строги изисквания за обезпеченията, които ползва на пазара дадено предприятие — получател на държавна помощ.

157 В този смисъл препратката към тези две точки от известието относно гаранциите, направена от Съда в точка 97 от решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), ограничава също и прилагането на установената в това решение презумпция до отношения между предприятието — получател на държавна гаранция, и предоставящите му заеми кредитори, по-специално банковите и финансовите институции.

158 Освен това следва да се отбележи, че Съдът препраща и към точка 2.1 от известието относно гаранциите. Доколкото тази точка се отнася до въпроса за прехвърлянето на държавните ресурси, тя не оказва влияние върху представените по-горе съображения. При всички положения предвид изложените в точка 84 по-горе съображения от тази точка не може да се направи извод, че присъща за статута на EPIC неограничена държавна гаранция може да се счита за даваща предимство на такава организация само поради това че е безвъзмездна.

159 Накрая, трето, съображенията, изтъкнати от Съда в отговор на изложените от Френската република доводи, по-специално в точка 104 от решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), потвърждават, че облекченият начин на доказване, приет от съда на Съюза за удостоверяването дали присъща за статута на EPIC имплицитна неограничена държавна гаранция представлява икономическо предимство, е приложим в случая на заемополучател, който благодарение на тази гаранция се ползва от по-ниски лихви или може да предостави по-ниско обезпечение.

160 От гореизложените съображения следва, че прилагането на установената в решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) презумпция се ограничава до отношенията, включващи финансова операция, заем или, в по-широк смисъл, кредит от страна на кредитора на EPIC, по-специално до отношенията между тази EPIC и банковите и финансовите институции.

161 В това отношение е важно да се отбележи още, че съгласно признатото от Комисията в съдебното заседание, предимството при отношенията между дадена EPIC и доставчиците ѝ би могло да се изключи, ако е установено, че тази организация плаща на доставчиците си в брой — обстоятелство, което не било доказано в случая с IFPEN. Освен това от преписката е видно, че по време на официалната процедура по разследване Комисията се е опитала да установи какви са били в случая с IFPEN условията за уреждане на задълженията ѝ към доставчиците (вж. т. 103 по-горе). Трябва обаче да се приеме за установено, че в мотивите на обжалваното решение изобщо не се посочва обосновка във връзка с кредитирането, която евентуално би могла да позволи да се предвиди прилагане на установената в решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) презумпция спрямо отношенията между IFPEN и доставчиците ѝ.

162 На второ място, като се основава по-специално на решения от 15 декември 2005 г., Италия/Комисия (C-66/02, EU:C:2005:768, т. 91 и 92), от 6 септември 2006 г., Португалия/Комисия (C-88/03, EU:C:2006:511, т. 91), от 9 юни 2011 г., Comitato „Venezia vuole vivere“ и др./Комисия (C-71/09 P, C-73/09 P и C-76/09 P, EU:C:2011:368, т. 114) и от 12 септември 2007 г., Италия/Комисия (T-239/04 и T-323/04, EU:T:2007:260, т. 142—144), Комисията поддържа, че когато преценява, както в настоящия случай, схема за помощ, тя не

трябва да доказва действителността или обхвата на предимството, а може просто да проучи общите характеристики на разглежданата схема, за да провери дали тя не включва елементи на помощ.

163 IFPEN и Френската република изтъкват недопустимостта на този довод, като твърдят, че обжалваното решение не квалифицира спорната гаранция като схема за помощ.

164 Следва да се приеме за установено, че Комисията не е посочила изрично дали решението ѝ се отнася до индивидуална помощ, или до схема за помощ. Все пак, без да е необходимо произнасяне по допустимостта на довода на Комисията, той следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

165 В това отношение най-напред следва да се припомни, че съгласно член 1, буква г) от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година за установяване на подробни правила за прилагането на член [108 ДФЕС] (ОВ L 83, 1999 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 41), заменен, считано от 14 октомври 2015 г., с Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 година за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 [ДФЕС] (ОВ L 248, стр. 9), схемата за помощ е определена, от една страна, като всеки акт, на базата на който и без да се изискват допълнителни мерки за прилагане, може да се предостави индивидуална помощ на предприятията, определени в акта по общ и абстрактен начин, и от друга страна, като всеки акт, на базата на който помощ, която не е свързана с конкретен проект, може да бъде предоставена на едно или няколко предприятия за неопределен период от време или в неопределен размер. В член 1, буква д) от същия регламент индивидуалната помощ се определя като помощ, която не се предоставя на базата на схема за помощ, и предоставяне на помощ на базата на схема за помощ, което подлежи на уведомяване.

166 По-нататък следва да се припомни, че в Регламент № 659/1999 индивидуалните помощи и схемите за помощ се разделят на съществуващи и на нови помощи. Съгласно член 1, буква б) съществуващите помощи по същество представляват помощите, които вече са били предмет на разглеждане от Комисията или за които се счита, че са били предмет на такова разглеждане, или помощите, които са били въведени в действие в държавите — членки на Съюза, преди присъединяването им към него и продължават да се прилагат и след присъединяването. Новите помощи са определени — остатъчно — като всяка помощ, тоест схеми за помощ и индивидуална помощ, които не са съществуваща помощ, включително измененията на съществуваща помощ.

167 Накрая, следва да се припомни, че в член 2, параграф 1 от Регламент № 659/1999 се установява принципно задължение за уведомяване на Комисията за всички планове за нови помощи. Така под помощ, „ко[я]то подлежи на уведомяване“ по смисъла на член 1, буква д) от Регламент № 659/1999 (вж. т. 165 по-горе) следва да се разбира всяка нова помощ. Освен това помощ, която е въведена в изпълнение в нарушение на задължението за уведомяване, се счита за неправомерна помощ съгласно определението в член 1, буква е) от Регламент № 659/1999.

168 С оглед на тези разпоредби, доколкото свързаната със статута на EPIC гаранция може да се счита за държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, тя следва да се квалифицира като схема за помощ по смисъла на втората част от член 1, буква г) от Регламент № 659/1999.

169 Все пак, от една страна, разглежданата в обжалваното решение мярка не е гаранцията, свързана със статута на EPIC по принцип, а преобразуването на IFPEN в EPIC, което води до предоставянето на това предприятие на свързаната с въпросния статут държавна гаранция.

170 От друга страна, това преобразуване създава ново фактическо положение, в което IFPEN става получател на свързана с новия ѝ статут държавна гаранция и което може да доведе до предоставянето на IFPEN на предимство, годно да бъде квалифицирано като държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС. Това ново положение попада в обхвата на предвиденото в член 2, параграф 1 от Регламент № 659/1999 задължение за уведомяване.

171 Представеният в точки 169 и 170 по-горе анализ съответства на обжалваното решение, по-специално на съображения 256—259, в които Комисията посочва, че преобразуването на IFPEN в EPIC представлява нова помощ по смисъла на член 1, буква в) от Регламент № 659/1999, за която се прилага задължението за уведомяване. Тя също така приема, че доколкото официално не е получила уведомление за промяната на статута на IFPEN, а това само ѝ е било посочено инцидентно в рамките на друго производство, въпросното задължение не е било изпълнено от френските органи и преобразуването на IFPEN в EPIC представлява неправомерна помощ.

172 С оглед на гореизложеното следва да се приеме, че доколкото преобразуването на IFPEN в EPIC може да бъде квалифицирано като държавна помощ, то представлява помощ, предоставена на базата на схема за помощ, която подлежи на уведомяване, тоест индивидуална помощ по смисъла на член 1, буква д) от Регламент № 659/1999.

173 Следователно в писмената защита Комисията погрешно е квалифицирала тази мярка като схема за помощ. Освен това Комисията няма основание да твърди, въз основа на изтъкнатата в точка 162 по-горе съдебна практика относно общите схеми за помощ, посочени в първата част на член 1, буква г) от Регламент № 659/1999, че тъй като преобразуването на IFPEN в EPIC представлява схема, за да може да го квалифицира като държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, тя не трябва да доказва действителността или обхвата на предимството, извлечено от IFPEN от свързаната със статута на EPIC гаранция, а може да се ограничи до проучване на основните характеристики на гаранцията.

174 На трето място, като набляга на необходимостта да се направи разграничение между доказването на наличието на предимство и изчисляването на това предимство, Комисията твърди, че в обжалваното решение е извършила оценка на „пазарна стойност“ на предоставената на IFPEN гаранция не за да установява наличието на предимството, което вече било доказано, а за да се опита да го определи количествено с цел оценка на неговата съвместимост с вътрешния пазар. По този начин възприетият в обжалваното решение подход се състоял в това да се даде най-точно измерване на последиците, които разглежданата държавна гаранция вече е породила и на капиталовите пазари, и при отношенията с други кредитори на IFPEN, като се направи оценка на „цената на покритието на съответния риск“, равностоен на риска от неплащане от заемополучател.

175 В съдебното заседание Комисията поддържа, че е извършила тази оценка въз основа на наличните инструменти за сравнение, като например, за отношенията на IFPEN с доставчиците, договорите за факторинг, а за отношенията с клиентите — използването на гаранцията за добро изпълнение, за да може да установи съвместимостта на разглежданата гаранция. Според Комисията при наличието на неограничена гаранция, чиято стойност не може да бъде измерена, тя не е имала друг избор, освен да я квалифицира като несъвместима помощ.

176 В това отношение следва да се отбележи, че Комисията не уточнява какво разбира под „предимство, което вече било доказано“, и под „последици, които разглежданата държавна гаранция вече е породила“. Все пак изглежда, че става въпрос за предимство, различно от това, чието наличие е установено в съображения 214 и 236 от обжалваното решение. Така с довода си Комисията изглежда твърди, че предимството, от което се е ползвала IFPEN поради присъщата за статута ѝ на EPIC гаранция, произтича от самия безвъзмезден характер на

гаранцията и че това, което се е опитала да установи, като е направила оценка на „пазарната стойност“ на гаранцията, е размерът на премията, която е трябвало да бъде изплатена от IFPEN на държавата.

177 Този довод не може да бъде приет, от една страна, доколкото му противоречи самият текст на обжалваното решение, по-специално съображения 214 и 236, в които Комисията определя реалното икономическо предимство, от което предполагаемо се е ползвала IFPEN при отношенията си с доставчиците и клиентите.

178 Освен това от съображения 192, 193 и 194 от обжалваното решение следва, че противно на поддържаното в писмената защита, в обжалваното решение, по-специално в раздел 7.1.4, озаглавен „Наличие на избирателно предимство за групата [IFPEN]“, Комисията в действителност е извършила доказване и изчисление на създаденото за IFPEN предимство при нейните отношения с кредиторите ѝ — в случая банковите и финансовите институции, доставчиците и клиентите ѝ — които могат да се ползват от държавната гаранция в случай на неизпълнение, а не оценка на пазарната стойност на безвъзмездно предоставената на IFPEN гаранция или на размера на премията, която трябвало да плати на държавата за въпросната гаранция. Следователно изтъкнатият от Комисията довод в становището ѝ пред Общия съд, който не е съгласуван с мотивите на обжалваното решение, само задълбочава обърквaнето по отношение на избраната от Комисията методология за установяване на наличието на икономическото предимство, което IFPEN е могла да извлече от разглежданата гаранция.

179 От друга страна, както следва от точка 129 по-горе, този довод е погрешен и от правна страна, тъй като се основава на констатацията, че разглежданата гаранция непременно представлява държавна помощ само поради безвъзмездния си характер и следователно не е необходимо да се разглежда влиянието на тази гаранция върху стоящите в основата ѝ отношения.

180 Изтъкнатият от Комисията довод в съдебното заседание също не е убедителен за Общия съд, доколкото се свежда до очевидно погрешна констатация, съгласно която Комисията можела да се произнесе по съвместимостта на дадена мярка дори преди да установи дали има качеството на помощ.

181 От всички гореизложени съображения следва, че що се отнася до наличието на предимство, което IFPEN е могла да извлече от разглежданата гаранция при отношенията си с доставчиците, Комисията не е доказала обстоятелствата, за които носи тежестта на доказване, както е определена в цитираната в точка 71 по-горе съдебна практика. Що се отнася до наличието на такова предимство при отношенията между IFPEN и клиентите ѝ, Комисията не е доказала обстоятелствата, за които носи тежестта на доказване, нито е изпълнила задължението си за мотивиране, както е тълкувано в цитираната в точка 130 по-горе съдебна практика.

По предимството във връзка с отношенията на IFPEN с банковите и финансовите институции

182 В точка 79 по-горе вече бе отбелязан изводът на Комисията във връзка с отношенията с банковите и финансовите институции, съгласно който за периода 2006—2010 г. IFPEN не е извлякла реално икономическо предимство от своя статут на EPIC. С други думи, според Комисията потенциалното предимство, което предприятието е могло да извлече от неограничената гаранция под формата на лихвен процент по заем, по-благоприятен отколкото при пазарни условия, не е могло да се реализира през същия този период (съображение 199 от обжалваното решение).

183 Според Комисията обаче този извод важал само за миналото, тъй като тя не е можела да презумира бъдещото поведение на пазарните оператори, нито как би се развило възприемането им за влиянието на държавната гаранция върху риска от неизпълнение от страна на IFPEN.

Поради това Комисията налага на Френската република задължение да ѝ представя в рамките на годишните доклади информация за нивото и условията на задлъжнялост на IFPEN и да доказва, че въпросните условия са съобразени с пазарните (съображение 200 от обжалваното решение).

184 В съдебното заседание Комисията изтъква, че възможността разглежданата гаранция да поражда предимство при отношенията между IFPEN и институционалните кредитори, произтича от член от устава на IFPEN, с който ѝ се разрешава да договаря заеми. Тъй като към момента на приемането на обжалваното решение този член още е съществувал в устава на IFPEN, появата на предимство в бъдеще не е можело да бъде изключена.

185 В първата част от третото основание на жалбата по дело T-479/11 Френската република оспорва това, че предимство, произтичащо от държавната гаранция, може да се реализира за IFPEN в бъдеще. Поради това тя счита, че задължението за представяне на информация на Комисията относно нивото и условията на задлъжнялост на IFPEN не е обосновано.

186 В съдебното заседание жалбоподателите поддържат също, че по силата на приложимото законодателство, а именно член 12 от Закон № 2010/1645 от 28 декември 2010 г. за планирането на публичните финанси за периода 2011—2014 г. (JORF от 29 декември 2010 г., стр. 22 868), IFPEN не може да договаря с кредитна институция заем, чийто срок превишава дванадесет месеца. Комисията прави възражение за недопустимост на този довод, като поддържа, че френските органи не са изтъкнали текста на този закон по време на официалната процедура по разследване.

187 В това отношение за страните е безспорно, че от една страна, в настоящия случай Комисията може да се позове във връзка с отношенията между IFPEN и предоставящите ѝ заеми банкови и финансови институции на оборимата презумпция, установена в решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217, т. 98 и 99), съгласно която присъщата за статута на EPIC имплицитна неограничена държавна гаранция води до подобряване на финансовото положение на предприятието — получател чрез облекчаване на тежестите, които обикновено натоварват неговия бюджет.

188 От друга страна, е установено, че в случая с IFPEN оборимата презумпция по смисъла на решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) е оборена.

189 Всъщност в обжалваното решение Комисията установява, че след преобразуването на IFPEN в EPIC през юли 2006 г. до края на разглеждания в обжалваното решение период, а именно края на 2010 г., IFPEN не е извлякла от статута си на EPIC никакво реално икономическо предимство под формата на по-изгодни условия за кредитиране, които да са ѝ били предоставени от банковите и финансовите институции. В това отношение Комисията установява, че по отношение на падежите след повече от една година IFPEN не е прибягвала до заем от кредитни институции от промяната на статута си до края на 2009 г. За 2009 г. Комисията установява само един заем със срок до падежа под една година, с незначителен размер и с по-завишен лихвен процент от този на сравним заем, договорен от IFPEN през 2005 г., тоест по времето, когато тя все още не е била покрита с държавната гаранция. Що се отнася до 2010 г., Комисията установява, че IFPEN е получила четири предложения за кредитни линии, условията по които са били еднакви с договаряните от IFPEN преди промяната на статута ѝ през 2006 г. (съображения 196—198).

190 Така от анализа на Комисията следва, че преобразуването на IFPEN в EPIC не е имало никакви последици за отношенията ѝ с банковите и финансовите институции през обхванатия от този анализ период.

191 Следователно, тъй като в рамките на отношенията между IFPEN и банковите и финансовите институции за периода от 2006 г. до 2010 г. имплицитната неограничена държавна гаранция, присъща за статута на IFPEN като EPIC, не е предоставила предимство в изключителна полза на това предприятие, тя не може да се квалифицира като държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.

192 При липса на установено наличие на държавна помощ нищо не обосновава на Френската република да бъде наложено задължение да представя на Комисията информация за нивото и условията на задлъжнялост на IFPEN или да доказва, че въпросните условия са съобразени с пазарните.

193 Що се отнася до възможността Комисията да изтъкне оборимата презумпция по смисъла на решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), за да приеме, че разглежданата гаранция представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС в полза на IFPEN, поради това че може да предостави на последната предимство в бъдеще, което би обосновало наложеното на Френската република задължение да представя на Комисията информация за нивото и условията на задлъжнялост на IFPEN и да доказва, че въпросните условия са съобразени с пазарните, следва да се приеме, че веднъж оборена, оборима презумпция като установената в решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217) не може да бъде изтъкната отново без съществена промяна в обстоятелствата, при които е била оборена.

194 В случая от преписката е видно, че според Комисията възможността разглежданата гаранция да породи предимство за IFPEN, произтича от факта, че тази организация е можела да прибегне до кредитния пазар и да договори заеми за своето финансиране. Именно тази възможност за сключване на заеми обосновавала прилагането на презумпцията за наличието на предимството.

195 Изчерпателният анализ на условията на заемите, договорени от или предложени на IFPEN, обаче показва, от една страна, че през обхванатия от анализа период задлъжнялостта на тази организация е почти нулева, тъй като е сключила само един заем с кратък падеж и с незначителен размер. От друга страна, видно от съображения 197 и 198 от обжалваното решение, както условията по въпросния заем, така и тези по кредитните линии, предложени на IFPEN, са отразявали пазарните условия, което доказва, че преобразуването ѝ в EPIC не е имало никакви последици за отношенията ѝ с банковите и финансовите институции. При тези обстоятелства Комисията не може да се позовава само на предвидената в устава възможност за сключване на заеми, за да приеме, че бъдещото предимство за IFPEN може да бъде доказано посредством презумпцията.

196 От гореизложеното следва, без да е необходимо произнасяне по допустимостта на изтъкнатия от жалбоподателите в съдебното заседание довод, изведен от наложената законова забрана на IFPEN за сключване на заеми, че с налагането на Френската република на задължение да ѝ представя информация за нивото и условията на задлъжнялост на IFPEN или да доказва, че въпросните условия са съобразени с пазарните, Комисията е нарушила член 107, параграф 1 ДФЕС.

197 От всички представени по-горе съображения следва, че в обжалваното решение Комисията не е успяла да докаже наличието на предимство, което IFPEN е могла да извлече от свързаната със статута ѝ на EPIC държавна гаранция. От една страна, във връзка с отношенията на IFPEN с банковите и финансовите институции, тя изрично е изключила наличието на реално предимство за периода от преобразуването на това предприятие в EPIC до 2010 г. и при обстоятелствата в настоящия случай не може да се позове на презумпцията, изведена от Съда в решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), за да установи наличието на това предимство в бъдеще. От друга страна, във връзка с отношенията между IFPEN и

доставчиците и клиентите от изложените съображения в точки 95—131 по-горе следва, че разглежданата гаранция не може да предостави на IFPEN предимството, което Комисията е определила в съображения 214 и 236 от обжалваното решение.

198 От това следва, че първата част от второто основание и четвъртото основание на жалбата по дело T-157/12, както и втората част от първото основание и първата част от третото основание на жалбата по дело T-479/11 трябва да бъдат уважени, тъй като се отнасят до наличието на предимството, възникнало за IFPEN от разглежданата гаранция, и без да е необходимо разглеждане на останалите изтъкнати основания и доводи от жалбоподателите, следва да се установи, че Комисията погрешно е квалифицирала въпросната гаранция като държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.

По обхвата на отмяната

199 От формулирания в точка 198 по-горе извод следва, че обжалваното решение трябва да бъде отменено. Доколкото обаче разпоредителната част на обжалваното решение е сложна, следва да се разгледа обхватът на тази отмяна.

200 Най-напред, в член 1, параграф 1 от обжалваното решение Комисията установява, че с предоставянето на IFPEN на статут на EPIC тя е получила неограничена държавна гаранция за всички свои дейности. По-нататък, в член 1, параграф 2 от това решение Комисията приема, като се основава на изложеното становище в съображение 190 от решението, че покритието с тази гаранция на неикономическите дейности на IFPEN не представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.

201 Накрая, останалите разпоредби на разпоредителната част на обжалваното решение се отнасят до изводите на Комисията по отношение на покритието с разглежданата гаранция на икономическите дейности на IFPEN, а именно, от една страна, трансфера на технологии в изключителните сфери на дейност на дъщерните ѝ дружества Axens, Prosernat и Beicip-Franlab и от друга страна, предоставянето на научни изследвания по договор, както и на други услуги, извършвани за сметка на трети лица и на дъщерните дружества. Комисията приема, че покритието на тези дейности с разглежданата гаранция представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС (член 1, параграфи 4 и 5 от обжалваното решение), с изключение на дейността по трансфер на технологии въз основа на сключената между IFPEN и Beicip-Franlab спогодба (член 1, параграф 3 от обжалваното решение). От мотивите на обжалваното решение, по-специално от съображения 243, 247 и 250, е видно, че това изключване по същество се дължи на факта, че естеството на съществуващите отношения между IFPEN и Beicip-Franlab възпрепятства евентуално прехвърляне към това дъщерно дружество на предимството, от което е щяла да се възползва IFPEN чрез разглежданата гаранция.

202 Колкото до дейностите, за които Комисията установява наличието на държавна помощ, в членове 4—12 от обжалваното решение по същество се изброява поредица от условия, които Френската република и IFPEN трябва да изпълнят, за да може държавната помощ да се приеме за съвместима с вътрешния пазар. Що се отнася до дейността по трансфер на технологии въз основа на спогодбата между IFPEN и Beicip-Franlab, член 2 от обжалваното решение задължава Френската република да уведомява Комисията за измененията на тази спогодба, освен ако те изключват наличието на държавна помощ.

203 В жалбите IFPEN и Френската република искат цялостната отмяна на обжалваното решение.

204 При все това в писмата си от 5 май 2014 г., упоменати в точка 36 по-горе, в които представят становища по последиците, които следва да се изведат от решение от 3 април 2014 г., La Poste (C-559/12 P, EU:C:2014:217), жалбоподателите оттеглят основанията си относно наличието на имплицитна неограничена държавна гаранция, присъща на понятието за EPIC (вж. т. 36 и 54 по-горе).

205 Освен това основанията, които жалбоподателите изтъкват в жалбите си, имат за цел единствено отмяна на обжалваното решение, от една страна, тъй като в него се установява, че покритието с разглежданата гаранция на икономическите дейности на IFPEN представлява държавна помощ, като тази помощ била прехвърлена и към дъщерните дружества на IFPEN, и от друга страна, тъй като с него се извеждат последици от тази констатация, като на Френската република и на IFPEN се налагат различни задължения за уведомяване (вж. т. 43, 45 и 48—51 по-горе).

206 Предвид гореизложеното и резултата от разглеждането на настоящите жалби обжалваното решение следва да бъде отменено в частта му, в която се квалифицира произтичащата от статута на IFPEN като EPIC гаранция като държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, както и в частта му, в която се определят последиците от посоченото квалифициране, и жалбите следва да бъдат отхвърлени в останалата им част.

По съдебните разноски

207 Съгласно член 134, параграф 1 от Процедурния правилник на Общия съд загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Съгласно параграф 3 от същия член, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания, всяка страна понася направените от нея съдебни разноски. Общият съд обаче може да реши една от страните да понесе наред с направените от нея съдебни разноски и част от съдебните разноски на другата страна, ако обстоятелствата по делото оправдават това.

208 В случая както жалбоподателите, така и Комисията отчасти са загубили делото, тъй като Общият съд отменя частично обжалваното решение и отхвърля жалбата в останалата ѝ част. Поради това следва да се приеме, че Комисията понася две трети от направените от нея съдебни разноски по всяко от делата, както и две трети от съдебните разноски на всеки от жалбоподателите по двете съединени дела. Френската република понася една трета от направените от нея съдебни разноски, както и една трета от разноските на Комисията по дело T-479/11. По същия начин IFPEN понася една трета от направените от нея съдебни разноски и една трета от разноските на Комисията по дело T-157/12.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (осми състав)

реши:

1) Отменя член 1, параграфи 3—5, както и членове 2—12 от Решение 2012/26/ЕС на Комисията от 29 юни 2011 година относно държавна помощ C 35/08 (ex NN 11/08), отпусната от Франция на публичноправната организация Institut français du pétrole.

2) Отхвърля жалбите в останалата им част.

3) Европейската комисия понася две трети от направените от нея съдебни разноски по дела T-479/11 и T-157/12, както и две трети от съдебните разноски на Френската република и на IFP Énergies nouvelles.

4) Френската република понася една трета от направените от нея съдебни разноски, както и една трета от съдебните разноски на Комисията по дело T-479/11.

5) IFP Énergies nouvelles понася една трета от направените от нея съдебни разноски, както и една трета от съдебните разноски на Комисията по дело T-157/12.

Gratsias Кънчева Wetter

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 26 май 2016 година.

Подписи

Съдържание

Обстоятелства, предхождащи спора 2

Производство и искания на страните 8

От правна страна 9

По основанията, изведени от нарушение на член 107, параграф 1 ДФЕС и отнасящи се до наличието и до изчисляването на предимството за IFPEN 11

По предимството във връзка с отношенията между IFPEN и нейните доставчици и клиенти 11

По предимството във връзка с отношенията на IFPEN с банковите и финансовите институции . 32

По обхвата на отмяната 35

По съдебните разноски 36